

20 – Normalitet og avvik

Are Vegard Haug:

Ålreit, da starter vi opp og hjertelig hjertelig velkommen til et siste seminar i samsvar serien før jul. Mitt navn er Are Vegard Haug, og jeg er en av forskningslederne på nova. Og selv om det er ikke så lett, så er jeg faktisk tidvis sjefen til lav. Og jeg har gleden av å introdusere temaet i dag som er veldig aktuelt. På godt og vondt vil jeg si og svært spennende, nemlig normalitet. Og bakgrunnen for seminaret. Kjenner dere til det er dette arbeidet som lars. Etter en lang karriere har fått tid til å jobbe med som ligger der og vokst frem over mange år, nemlig boka som heter normalitet. Måten vi skal gjøre dette på er at vi får en introduksjon av lars som mange kjenner her med lars seg, altså spannet. Psykolog har jobbet store deler av livet sitt i skjæringsfeltet mellom samfunnsfag og medisin. Og veldig mange kjenner jo lars som en av fedrene vil. Jeg si er i. Oppbygging av forskning rundt ulike typer funksjonsglass evner. I tillegg så skal når lars har presenterte arbeidet sitt og lærte oss litt mer om normalitet, så har jo vært så heldig å få finne skorderud med oss, som flere av dere også kjenner godt til. Finn er. Psykiater, forfatter, professor, han driver en psykoterapeutisk praksis her i Oslo han er noe så flott som administrerende direktør for villa sult, som er et senter for forebygging og behandling og forskning omkring spiseforstyrrelser. Mange av oss kjenner også finn skårderud fra flotte og gode debatter i den evige samfunns dialogen. Og særlig med utgangspunkt i Aftenposten kulturredaksjon. Så jeg skal ikke si så veldig mye mer. Jeg skal ønske lars velkommen, så vil finn diskutere lars gitt innspill, og så har vi en dialog etter det. Hvor hvis dere har skjønt at det er rett, så åpner vi opp for litt spørsmål og og sånn fra fra publikum, så hjertelig hjertelig velkommen igjen og så gir. Jeg og til lars.

Lars Grue:

For innledning, jeg må jo si for ikke da å liksom blamere psykologen, at jeg er ikke det altså, men jeg er sosiolog ja.

Taler

Ja, jeg prøvde å si det.

Lars Grue:

Men jeg er bare så. Fikk jeg, men jeg bare satt ikke. Vi skal, ja, men det er. Jo det. Det er hyggelig å se at så mange kunne ta seg tid som rett opp i jul, men. Det jeg kommer til å si lite grann om. Midlertidig hvis det er? Altså åpne opp det begrepet vi mobilitet littegranne for det. Altså normalitet er et veldig altså. Det er et veldig vanlig ord og et ord vi bruker veldig ofte uten å tenke så mye over hva det betyr, og vi bruker det nærmest eller veldig ofte når jeg støter på det. I den forskningen. Jeg har drevet med i forhold til personer med nedsatt funksjonsevne, så er det nærmeste som implisitt forståelse, altså at man ikke behøver å si hva det betyr. Altså liksom da sånn som noen alle vet hva det betyr.

Taler 1

Ja og det er.

Taler 3

Altså det første man kan gjøre. Det er for eksempel å slå opp synonymer i boka, som jeg har da gjort den tredje utgaven fra 2005, og da finner jeg. At liksom sinomer da og ikke. Ikke definisjonen altså synonymer på på minalitet. Det er sånn som går som alminnelig gjennomsnittlig, naturlig, oppegående og ordinær regelbundet planmessig, vanlig klok. Riktig i hode. Ja åndsfrisk ved sine fulle 5, ikke sant? Og det er jo til utgangspunktet veldig bra ting stort sett. Ulempen er at normalitet har da en tvilling som heter unormalitet, sånn at grensegangen mellom de 2 begrepene er jo det som er det interessante. Altså hvor går grensen mellom det normale og unormale og det normale blir en meningsløs kategori uten at det har det unormale å støtte seg til. En liten sånn setning til det er at og normalisere der er syne og standardisere og normo overtredelse altså som er også er knyttet normalitet. Det er i songboka tilsvarende upassende og da kommer 2 elementer inn som jeg synes er ganske viktig, nemlig den styrende og den disiplinerende effekten ved normaliteten. Tenkningen som helt innledningsvis vil også si litt om altså begrepets røtter. Og det er altså for det første. Så er det. Normal et ord som kan inndrive europeiske språkene. På den måten de bruker? De i dag som midt på attenhundretallet, altså. Egentlig er det. Et ikke sant? Det betyr bare vinkelrett på. Hva er egentlig betegnelsen på en? På 1 1 1 verktøy som snekkere brukte for å standardisere sånn at det migrerte da ordet til kroppen og det migrerte over til kroppen, delvis på grunn av 2 personer. Og de personene. Vil jeg si noe veldig kort om altså. Den ene var fordi at den normaliteten tenkningen altså er ikke begrepet i seg selv som er. Skal vi si litt sånn vanskelig? Det er jo mer den tenkningen i forhold til våre mennesker, og jeg bruker den normalitet selvfølgelig bare i forhold til det som har med kropp og sinn å gjøre. Og normalitet har selvfølgelig mange andre anvendelsesområder innenfor naturvitenskap, for eksempel, men det det er liksom ikke det som er temaet her, men altså. Det var 2. Fedre da faktisk også til normalitetsbegrepet, som jeg bare nevner veldig kort og den ene det er den belgiske matematikeren kele levde på 17 over til attenhundretallet. Han var veldig opptatt av at det gjennomsnittlige det var. Det idealet og de gjennomsnittlige i en befolkning kunne være for eksempel gjennomsnittlig høyde eller vekt, eller det kunne være moralske egenskaper. Og dette her delte han da inn i den kalte lønn og igjen fysikk og løn og igjen moral, og for han så var bare den gjennomsnittlige personen. Det var en ikke eksisterende person, for det var jo liksom gjennomsnittet av alle mennesker, og dermed litt sånn idealtypisk beskrivelse av det han sa som. Det optimale, for han var da det. Normale var også der knyttet. Til det idealet. Og han altså Kristine. Han utviklet noe som vi, ja, jeg kan si hva det hva det kom til etterpå. Men altså han kalte det Ketil les indeks som er det forholdet mellom høyde og vekt. Og den ble brukt ganske mye i hans levetid, men så forsvant den helt og så gjenoppsto den keles index tidlig på 1920 tallet da amerikanske forsikringsselskaper begynte å stille spørsmålstegn ved om det var så innmari fint å være litt tykk for det, var det nemlig på den tiden altså det å være litt sånn i godt hold som jeg sa. Det var et tegn på sunnhet, det var ikke sant. Vi har uttrykk, som altså at en mann av pondus det var. Veldig positivt det var ikke bare et uttrykk for en fysisk form for sunnhet, men også at en person hadde. Ja troverdighet at man lytter til den personen og så videre. Men det man fant ut etter og da var det tynn. Det var ikke bra, ikke sant? For da hadde man antagelig til å løse eller en annen grusom. Sykdom så det. Var vel litt tykk. Det var bra, men så fant han ut at de som da var litt tykke de dårlige også fortere sa at det var liksom litt sånn dårlig business for forsikringsselskapene. Og så gjennom da blir man da setter les indeks, og den fikk da navnet BMI, og da er den akkurat den samme b niende i dag bruker som er en sånn direkte. Arv raketter le da. En indeks han utarbeidet for å beskrive forholdet mellom høyde og vekt på rundt 1800. Et annet begrep fra Chile, som på en måte speiler denne idealiserte forestillingen om den gjennomsnittlige det er. Middelklassen men altså OK ikke etter. Meg gjorde dette her? Litt senere så kommer da en annen person på banen, og det er Francis colton som sikkert er kjent for mange av dere. Men Francis bruton jeg skal si littegrann også fordi at altså. Golten var jo. Fetter av darwin, som var da en enda mer kjent person, Charles darwin. Men han var men gaten var det på sin tid vel så og kanskje enda mer innflytelsesrik men går og går til ganske enig med kjetilerik.

Dette her med mye bra å gjøre, men er bare helt uenig i at. Det idealet var det gjennomsnittlige, og han spurte dem som retorisk, ikke sant? Hvis du har en kurve, altså det som vi kaller gausskurve, og jeg kommer litt senere til hva den da heter etter at. Etter at gaten har meldt sin ankomst han så er det like bra, og det er bare det da i keta les verden at en person er kjempedum som er på en person er kjempeflink altså i den ene eller andre halen på denne gausskurven. Og det synes jo ikke det synes ikke godta noe særlig om hvorfor han så ble det et prosjekt og lage en rangert kurve ut av den urangerte kurven, som altså gausskurven var for for goltens tid. Og han. Han gjorde det altså veldig kort. Så gjorde han det ut fra at han delte kurven inn i kvartiler og så dermed kunne han rangere den også fra. Den fjerde til. Den første kvartilen, og hvorfor båten så? Var det et prosjekt å vise at. Tester, og det var å tilhøre den øverste kvartilen. Ikke at den høyeste kvartilen. Det var mye bedre å være kjempesmart enn å være kjempedum. Gaten var da. Altså hadde jeg et annet prosjekt også da var. Arbeidet for eugenikken, altså befolknings hygien som er en litt sånn upresis oversettelse. For han ville gjerne arbeide for at den engelske befolkningen ble. Det har vi kan altså nesten bruke ordet rasemessig mye mer høyverdig enn det den var på goltens tid og en måte å gjøre det på. Det var at de som var kjempesmart som man da må kunne identifisere, kunne få større muligheter til å reproducere seg enn de som var veldig dum. For å si det litt sånn flåsete da, men i hvert fall i det arbeidet. Så måtte også gaten der reformere veldig mye av statistikken, og det gjorde han sånn at veldig mye av av bidragene til gaten. De gjenfinner vi i dag i for eksempel begreper som dere er kjent med, ikke sant? Som altså regresjonsanalysen kjikvadrat, ikke sant? Kvartilene alt dette her er jo noe av gatens bidrag til utviklingen av. Den statistikken som skjedde i hans tid som bidro på mange måter til og som paradigmeskifte når det gjaldt statistikk og statistikk hadde tidligere blitt plukket først og fremst innenfor statsvitenskap og innenfor altså oppmåling og kartlegging av jordområder, landområder og sånne ting. Men altså i gatens så ble det trukket mye mer inn i beskrivelser av kroppen. Sånn at det jeg ønsker å få frem, altså er det at vår forståelse av normalitet i dag. Den bygger nok både på arven fra kettle og arven fra golden, og det betyr at den både har en dimensjon eller en en side som beskriver det ideelle som i gåseøyne i det beste i en rangert oppsetting og det gjennomsnittlige som det ideelle som er mer galton være minnesmerke etter deres bidrag. Så skal jeg begynne å nærme meg, kanskje en liten slutt. Men jeg skal bare si en liten ting som da på en måte litt leder. Litt over til. Det tror finn skårderud kommer til å si noen. Og det er at. En i 2013. Der hadde altså som sagt jobbet mange år med funksjonshemming forskning, men i 2013 så leste jeg 2 veldig interessante bøker. På den ene boken er skrevet av en som heter ally Francis, som var leder av den gruppen som reviderte den fjerde utgaven av det amerikanske den amerikanske psykiatriforeningen ens manual for psykiske lidelser som heter da DSM og DSM 4, og han var leder av den han. Altså fremsiden han så veldig urovekkende på den utviklingen som skjedde i forbindelse med revisjonsarbeidet til den femte utgaven, som da er den som har kommet i dag. Og han skrev da nesten som et angrep tror. Jeg på det arb. Hadde dette vet finn skårderud mye mer om, men hvis han skrev en bok. Som het. Saving normal altså redder normaliteten fra. Han mente at den var et veldig sterkt press i forbindelse med den nye psykiatrien. Forståelsen som det sn 5 speilet da. Men samtidig så leste jeg også en bok av en helt innenfor funksjonssamling, forskningen som heter lennart davies, og han skrev en bok som het dnd og non. Og den leste jeg veldig godt, for jeg anmeldte noe tidsskrift, og det som jeg synes var veldig påfallende han. Det var, at han mente at minoriteten den var på en måte som borte. Det som var er kommet til stedet. Det var variasjonen. Altså litt sånn uten at jeg har så veldig greie på dette her, men litt sånn postmoderne og liksom litt sånn kanskje dekonstruert og sånne ting at liksom nå var det om ikke fritt frem i alle fall mulig for veldig mange mennesker i langt større grad enn tidligere. Og utfolde alle sine skjulte potensialer. Og det var mange, mange muligheter. Det var ikke lenger en disiplinerende kraft i normaliteten tenkningen, og da tenkte jeg, sånn kan det stemme. Og liksom det første som slo meg, hva med religion, kanskje regionen i andre kulturer enn europeer enn norske? Og så tenkte jeg litt på.

Kjønnsuttrykk og sånt noe tenkte jeg litt også. Sånn seksualitet altså. Hvor lett er det å være? Homofil i Russland for eksempel. Altså realisert for da bruker nemlig seksualitet seksuelle uttrykk, a og region som eksempler på denne muligheten til å iscenesette sine egne liv da, men i hvert fall konklusjonen på lesingen av de bøkene var at jeg mente at lederen tok veldig feil. Jeg mener at normalitetens grenser patroljeres minst like flittig som tidligere, kanskje enda flittigere. Og det er noe av de temaene som jeg da tar opp i den boken om minoritet knyttet til kroppen, og som jeg også skrev ut fra et ønske om å få meg selv å liksom få en litt bedre forståelse av. Hvordan er det tenkningen skjer innenfor de områdene som har med kroppen å gjøre? Jeg har ikke tatt alle områder, men har. Tatt 5 områder. Men jeg tror jeg stopper der, og så tror jeg at finn skårderud har. Mye å utdype og tilføye takk.

Taler 4

Ta et kvarter, liksom til å bruke.

Taler 1

Cirka? Ja, du bruker ikke.

Finn Skårderud:

1000 takk for å være invitert. Jeg mener om at jeg synes dette er veldig stimulerende og diskutere den type fenomener. Det er cirka et kvarter på meg. Jeg skal ikke lese alle disse bøkene, men det er såpass stimulerende lars og dere andre at jeg har brukt en del tid på å forberede meg. Jeg har 14 punkter. Og hvis jeg skal. Komme i nærheten av dem, så må jeg snakke unormalt fort. Og det skal jeg ikke gjøre, men da får vi heller fortsette i samtalen vår om en del av disse temaene. Jeg blir veldig interessert i disse 2 bøkene, som på en måte tar en slags forskjellige standpunkter, og jeg tror at hvis ikke skal være alle steder, jeg tror at dette er ganske komplekst. I positiv forstand. Kompleks betyr ikke nødvendigvis komplisert. Kompleks betyr interessant fordi vi ser ganske samtidige forskjellige tendenser, tenker jeg til det overordnede spørsmålet i Larsen bok snevrer vi inn normaliteten i dag, så tror jeg at jeg er fristet med å si ja. Og på en del problematiske vis. Men ikke uten at det er ganske flertydig, og at vi også ser andre tendenser i dette. Når jeg leste et intervju med julie kristeva for et par år siden hvor det sto at når det gjaldt samtiden, så var hun entusiastisk pessimist. Jeg er litt der. Betydning entusiastisk det er viktig å sette ord på dette. Det er viktig å diskutere det, men det er ting som ikke er så ålreit. Å se på. Jeg skal begynne med allen frances først interessant case og så rent personlig biografisk amerikansk psykiater omtalt i New York times som kanskje den mest prominente psykiateren i USA for cirka 10. År siden hans kone dør, han pensjonerer seg. Han har vært leder av det som task force for det som 4, altså den store amerikanske psykiatriske Bibelen som det er blitt kalt. Han går tur på strendene i California med barnebarna sine og synes det er litt kjedelig hver pensjonist. Og så tenkte jeg hun seg om, og så starter jeg med en ny karriere. Han begynner å reise rundt i verden. Han har blant annet endt opp i denne villa sult sammen med oss der, og vi har reist rundt og holdt seminar sammen og reise rundt i verden og sier unnskyld. Fordi vi laget et diagnosesystem som vi trodde på. Vi mente at det var vitenskapelig reliabelt vi ville fremme folks helse og det å lage et bedre system. Det vi ikke hadde regnet med det var amerikanere fordi at det består av en del fenomener at vi laget et system som på en måte vi mistet kontroll over, og selvfølgelig en del av det. Ganske. Det er en ganske markant medisin industri, og det er et ganske interessant fenomen i Dagens psykiatri debatt og jeg nevnte det for lars før vi startet i dag. At psykiatrien har tradisjonelt blitt kritisert fra politiske perspektivet fra humanistiske perspektiver. Anti psykiatrien på 70 tallet og så videre. Dette er en debatt og kritikk jeg selv har følt meg ganske delaktig. Kanskje den aller sterkeste kritikken av psykiatrien i dag kommer fra psykiatere, så vi ser at

det er spenninger inne i faget. Og på en måte kan man si at erlend Francis på et eller annet vis skifter side. Han sier at vi visste ikke noe om medisinindustrien hvor massiv den var. Han sier at amerikansk medisinindustrien tar flere liv i dag enn narkotika i usa. Han sier at dette er ting vi ikke har kontroll over. Det handler mye om et vm. Volum og så videre, og han sier jeg ber spesielt om unnskyldning for 3 fenomener at jeg har bidratt til å lage 3 epidemier og den ene heter adhd og den andre heter autisme asberger og den tredje heter bipolar for barn, og dette har vi bidratt til. Det var ikke meningen sorry folkens sier han. På en måte så er dette et uttrykk for å lage litt sånn øst vest skille her, og ikke at vi skal liksom si at vi er bedre. Men han sier noe som viser at amerikansk psykiatri på mange måter er et. Forfall ved at psykoterapeutiske tradisjoner får veldig liten plass, og at nettopp det medialiserte får så sterk side og vår egen europeiske katri, så ser vi begge tendenser, tenker jeg sa ja normaliteten snevres inn i kraft av nosologi, altså psykiatrisk diagnostikk der et fenomen. Det er alt fra en tydelig i. Gamle dager så. Var det prester som gikk på kirkemøter og laget normer har vi hellige ånd eller har vi? Ikke hellige ånd. Psykiatere går på kirkemøter og fjerner og ta bort diagnoser. Noen kommer noen gård, men vi må gjøre. Bildet mer komplekst. Et annet tema i den sammenheng karin johannesson var en av de virkelig store medisinske idehistorikere. Skrev fantastiske bøker. Døde for cirka 2. 3 uker siden. Hun har vært opptatt av at normaliteten har blitt snevret inn via diagnostikk gjennom hvert fall 150 år på kjønnnet vis, men han kunnet gjøre ting det har vært greit. Har kvinnen gjort det samme, så har. Det vært patologi, og det er interessant å diskutere kjønnsaspektet i dag, og vi ser at det er store forskjeller når det gjelder. Gutter og jenter. Og når det gjelder hjelpsøkende adferd og så videre. Altså, vi har et ganske kjønnnet normalitetens liv. Sånn sett. Punkt 3 jeg skal ikke ta punkt for punkt. Sånn sett hva. Hva driver air frances? Vil du si at det er mye økonomi som driver at? Man lager nye diagnoser vi har et Norsk helsevesen som kanskje kommer til å oppsi å drive en del fordi at nå er det på vei inn at det norske helsevesenet skal begynne med det er g systemet på psykiatri. Hva betyr det at for eksempel psykiatrisk avdeling den får penger innsatsstyrt finansiert? Den får penger for hva den behandler og slenger opp på 2 3 diagnoser til, så får du mer penger. Altså mye public management i Norsk helsevesen, innført store Stoltenberg, cirka 2002, 2003 lager noen økonomiske drivkrefter som gjør at vi omsider kan få økende diagnostisering. Det er ikke sikkert at økende diagnostisering er så gærent klinisk, for hvis du kommer deg inn i Norsk psykiatrisk avdeling i dag, så er det usannsynlig at du har en diagnose du har mest sannsynlig 3 4 diagnoser fordi at samsykkelighet er jo normalitet når du lider, men du kan se en diagnostisk kultur som nettopp løfter frem oppsi. Diagnostisering som sådan. Man kunne da anlegget slags fo perspektiv på dette. Folk er opptatt av makt og diagnose blir fort makt og psykiatere slemme. Ja altså jeg tror du må også sees på en del andre vis. For eksempel så er det en veldig. Spansk, svensk spennende svensk pilot som heter Fredrik sveen. Eus som sier at en ting er at diagnostiseres, men sjelden har vi jo sett en befolkning som er så lystne på diagnoser, altså jakten på diagnostikken. Den går jo langt over mitt hode. Eller under metoder, hvor det er dette internettet. Vi har fått en helt ny folkemedisin hvor folk sitter og shopper, diagnoser og stort sett med trebokstavsforkortelser. 4 bokstavkoden som noen adhd, men for eksempel altså hmsp highly sensitive personality shoppes jo for verden nervøs nå har jeg HSP. Og det fine for eksempel. Men HP, som ikke er en gjeng nose, men som er altså mye av dette nye medisinske deskriptive der ute. Det er jo at da er det både nervøs og antageligvis. Kreativ altså de spiller på klassiske myter om nervøsitet, sårbarhet og kreativitet, og det shoppes an mass. Mye av dette handler også om at man søker medisinske forklaringer og en viss grad medisinske metaforer på evige eksistensielle temaer. Og på den måten kan man si at da gud døde, så klamrer vi oss til. Vitenskap den vitenskapen er ikke alltid så vitenskapelig valid og reliabel, men vi klamrer oss til den i sær hvis den har en trebokstaver så godt helse og en støttegruppe på internett. Så vi ser jo også egen diagnostiseringen. Jeg sitter jo på mitt kontor og holder det igjen når folk har diagnostisert seg selv, så vi må se at dette oppsiden er flere aspekter ved det. Jeg tror kanskje en sosiologisk tilnærming, altså lars er sosiolog og. Medisin

jeg er medisin som later som jeg driver med sosiologi og en sosiologisk tilnærming er kanskje nettopp en sånn eksistensielle grunnleggende temaer at vi søker nettopp noe å holde fatt i, og det som er nærmest oss er en type vitenskapelighet eller en kvasivitenskapelige Fredrik svenskehus har skrevet boken homo patologisk hust den kom fra 3 4 år siden på svensk kjemperelevant, og han begynner blant annet med at det har vært i barnebursdag. Hun kaller det barn kalas syndromet. Der sitter det en rekke unger. Av urolige og så. Sitter foreldrene og ser på og driver med amatører diagnostikk. Hva er det med han? Er det litt ADHD men. Dashbordet og mon tro og så videre. Det er høyst relevant, og han bringer også inn det som lar så vidt er inne på det fenomen at verdens helseorganisasjon i nittennittifem offentlig gikk ut med både mass index, kroppsmasse. Index, hva som er normativt, hva som er ideelt og hva som er patologi og ergo, så har du gjort automatisk en del av befolkningen som overvektig til syke, slik at også et eksempel på oppsi innsnevring av normalitet. Og så må vi tenke, hvis det er noe det jeg sier da at vi søker medisin og søker medisinske metaforer, så kanskje av og til så er det ikke diagnoser, men metaforer. For eksempel så har vi en veldig viktig historiker som heter Christoffer lash. Som skrev boken om the culture narsissisme. Han mener vel ikke nødvendigvis at vi lider av det som er en psykiatrisk diagnose, nemlig nazistisk personlighetsforstyrrelse, men han bruker narsissisme som en kulturell term som et kulturelt metafor paven, som er en frisk fyr på. Måter nå drev vi noen finurlige diagnoser for et par uker siden om koprofili og koprofagi, men han sa jo for eksempel i fjor og kritiserte den katolske kirke. Han sa at den katolske kirken lider av alzheimer, sånn og narsissisme. Den lider jo ikke alzheimer, for det er, men synes diagnose, men han bruker det som en metafor at vi glemmer å ikke tenke og huske. På verden, så vi må nok tåle at av og til snakker vi metaforisk ikke diagnostisk, for eksempel når vi snakker om rasisme, så bruker vi som en kulturell term det som er interessant. Det er å reflektere litt over når vi bruker diagnostiske termer. Altså når blir det uklart og når er det nyttig metaforer? Men prøv å huske på at når vi ofte snakker på den måten, så sier vi ikke nødvendigvis noe om at noe avviker fra. Det er det som er diagnostisk tenkning, noe avviker fra, men vi bruker diagnostiske termer for snarere å si noe om. Er uttrykk for. Altså den nazistiske er et forsøk på å si at ja, men det har vi en veldig individorientert kultur, så vi må nok lete litt i at ikke alle medisinske begreper er ment diagnostiske, men de er ment kanskje metaforiske, og så må vi også når vi sier kanskje at flere blir diagnostisert og så videre, så må vi også stoppe opp og reflektere at det ikke bare er bruk av termer og diagnoser, men at det spiller realiteter. Det er klart at vår vestlige modernitet er i bevegelse, ikke nødvendigvis mot noe verre, men mot noe annerledes. Jeg er alltid skeptisk når folk sier at ting var bedre før jeg tror bare det var veldig annerledes for noe er bedre og noe er mer problematisk. Men det er jo selv om vi korrigerer for det ene og det andre faktisk sånn at det er flere unge mennesker i dag, hvis de er jenter som svarer til tegn. På depresjon uten at man nødvendigvis bruker depresjonsdiagnose, men de er tristere enn før, og det er rimelig verifiserbart over hele vestlige halvkule at flere gutter er ensomme, altså det ser ut som en del gutter har en tendens til å falle fra, mens en del jenter har en del tendens til å falle inn mot enorm og falle inn mot normen er slitsomt, så det er ikke bare snakk om diagnostisering og lage. Grenseoppgangen mellom normalt og unormalt, men det skjer også noen reelle justeringer i en befolkning på godt og ondt og så litt om det motsatte. Jeg blir interessert i den andre boka som sier det er slutt på normalitet. Det er klart at vi har et av verdens mest transparente samfunn, hvor det også er åpenhet for å stå frem med det som var veldig stigmatisert for en del tiår siden. Les bare Aftenpostens side sider, jeg sier ikke at de sidene er liksom. Nødvendigvis representative for de som skriver der er jo med skrivelysten og holdt på å si kompetente blant våre unge mennesker. Hvis du har falt mest fra de skriver nok. Ikke i Aftenposten. Men det er jo nesten interessant at det er et bitte lite annet merke også være sårbare og lidende svært mye og populærkultur handler om at hvis du skal stå frem, så bør det være litt alkoholisert og være litt psykiatrisk plaget fordi det er en del av det sårbare også moderniteten. Altså det er ganske ledende narrativ. I dag er at vi fremstår som sårbare mennesker. Vi har en veldig

interessant amerikansk debatt. Diskusjon 5. Og en, som for eksempel handler om, at det man kan kalle asberger som i kraft av diagnostikken, har økt veldig mye etter at vi har fått disse nye diagnostiske biblene, så ser vi at i deler av amerikansk samfunn så går man bort fra forståelse av dette patologiske fenomenet. For det viser seg for eksempel at i en arbeidskultur som Silicon valley så er det hensiktsmessig å tilhøre den befolkningen, så det er heter det ikke lenger. Asberger autisme Spektrum det heter det nevrodiversitet. Vi er annerledes enn dere, og måten vi annerledes. På gjør at. Vi får toppjobbene i stil kan være og tjener mye mer. Penger enn dere. Og så er det skikkelser som trer frem og pryder seg med små aspergerdiagnosen av type bill gates og steven spielberg. Så vi ser også at holdt på å si moderniteten belønner eller holdt på å si ikke belønner forskjellige fenomener vi lever i en kultur, en økonomisk, liberal kultur som belønner. Ekstroverte mennesker ja da begynner en viss grad å patologisere introverte mennesker slik at sjenanse er blitt en psykiatrisk diagnose og heter sosial angst mens de vil være liksom å stå på hardt og skikkelig. Det er ikke som problematisk hvis dere tar amerikanske selvhjelpsbøker og ser på en del av rådene man gir til folk om å ha det bra her i livet. Og du legger det ved siden av diagnostiske kriterier for psykopati, så er det stort sett overlappende. Ikke har skyldfølelse stå på ikke bry deg så mye om de andre bare. Kast deg frampå. Så vi må også se, at her er. Det justeringer i kulturen. Men for å gradvis begynne å avrunde, og jeg sier at på en eller annen måte så tenker jeg at normaliteten kriteriene på mange måter er trangere. Da er jeg dilettant i sosiolog og går til en bok fra nittenfemti David resman sier at i et samfunn med hastige endringer, altså i en kapitalistisk økonomi, vi forandrer hele tiden, så søker ikke mennesker fordi de kan ikke gjøre det i samme grad i identitet. Handle fra vi snakker om. Vertikal sosialisering jeg er den jeg er fordi det har jeg lært erfaringene som lærte jeg fars, så lærte jeg får sine igjen den vertikale sosialiseringen fordi vi stadig er i endring, og da har vi ikke den der nedarvete tradisjonsbundet identiteten, så vi må gå til de andre horisontal sosialisering vi ser til de andre. Så vi er dette, ok? Det ytrestyrte mennesket snakker de om. Den tematikken er jo veldig sentral i dag at folk definerer identitet med å sjekke med de andre og spørre om dette er ok. Altså sammenlignings kulturen er sterkere enn noen sinne. Det er en av resumes elever som heter mest rovic. Han snakker om det post emosjonelle samfunnet, hvor han sier at det er en macdonald ifisering av en følelsesliv. Vi blir likere og likere, og han sier at det er et fremtredende fenomen i en macho. Modifisert post emosjonell kultur hvor vi prøver å ligne hverandre. Og det fenomenet heter smilet folk smiler uten å mene det fordi det er sosialt hensiktsmessig å smile. En fransk rosoff som heter difor. Han har skrevet en bok med en skremmende tittel til arter thinking headz hvordan vi krymper hodet for tiden, og han sier at nettopp i en kultur hvor vi blir veldig avhengig av de andres anerkjennelse, så blir vi opptatt av å bli veldig mye likere og dermed så krymper hodene, sier han. Før vi blir normativt opptatt av å ligne hverandre en arena hvor dette kanskje er aller mest eksplisitt tydelig. Det er jo. Hva som skjer med kroppsnormene, og da kan jeg påberope meg en viss erfaring den gang jeg begynte å jobbe for 23 år siden med et fenomen. Som spiseforstyrrelser. Da var det noen normer om hvordan. En kropp skulle se ut i. Den normative presset er jo mange mange ganger mer detaljert og på mange måter strengt. Det finnes normer en ung kropp i dag som vi ikke hadde funnet på for 20 år siden. Det finnes. Estetiske normer som mange av dere aldri har hørt om, og derfor skal jeg ikke fortelle om dem. Men som unge mennesker oppi er veldig vel vitende om det er 2 ferske fenomener som gir seg relevant å minne om vi ser at det som vi har tenkt kunne være et slags fristed, for eksempel for kvinnekroppen, nemlig graviditet og svangerskap, er for lengst innhentet av det normative. Og dermed så er det noen som er opptatt av å ha slanke fostre fordi det blir viktig å få kroppen tilbake så fort som mulig, og vi ser at barseltiden har blitt en kamp å være en av estetiske. De har fått nye estetiske normer en av de voksende plass i kirurgiske trendene nå er labiaplastikk, altså korrigering av kjønnslepper. Sjekk rundt med plastikkirurgiske klinikker i Norge eller les universitas som har hatt artikkel uten foto om dette og så videre. Men vi ser dette på en rekke arenaer at det strammes til, og vi ser ikke minst at det som tradisjonelt har vært å gjøre

kvinnekropper utrygge nå. Er et aktivt marked for å gjøre guttekropper utrygge, altså. Det er strengere normer for hvordan de skal være, og vi globalisere dette sporet hele verden. Kinesere foretar operasjoner for å bli 10 centimeter høyere. Sør koreanske jenter foretar operasjoner for å gjøre noe med øynene, så de ser vestlige ut folk i Singapore smaler inn kjevene sine for å få en mer vestlig ansiktsform. Færre mennesker bleker huden. Michael Jackson skiftet nese så at han til sist falt av og så videre. At vi ser også en veldig sann global trend her, og da er vi ved et interessant fenomen. En ting er at vi katalogiserer normalitet, men nå er vi i ferd med å normalisere patologi. Vi faktisk tar fenomener som på en eller annen måte kan sies å være avvikende, og så sier vi at dette er det du bor nå og foreldrene. Det taler slik at vi må se at dette er ganske sammensatte. Komplekse fenomener helt til slutt nesmann side i Aftenposten så tenker jeg det er kjempeinteressant, fordi at der er det en del mennesker som åpent står frem om at de er så opptatt av å være normale, at de blir syke av å være normale, så dermed så blir det sykt normalt. Men det er man åpen om, og jeg tenker at her er det nettopp kjempespennende spenninger, men vi må rømme hele kompleksiteten i dette. Det er psykiatriske diskurser der. Diskurser, som handler om den og stikk. Men det er også en del krefter i et samfunn som jeg tror snevrer inn et normalitetsbegrep. Noe av det jeg er mest bekymret for er på en måte refleksjonsrommet rommet til å sole at man kan være litt annerledes. Vi dras mot at vi helst skal smile på samme måter, helst tenke på samme måte. Helst sørge på samme måter at det er riktige og gale måter å føle på. Og selvfølgelig har vi noen sosiale medier hvor Facebook ikke har noe med å vise ansikt. Det handler kanskje mer om å skjule ansiktet og photoshop ansikt for at det skal ligne på anb. Litt ansikter og at man kan få respons. På det. Takk.

Taler 3

Ja, det synes jeg var mye om billige kjempeinteressant.

Taler

1000 takk for.

Taler 3

Jeg har egentlig. I genetikk vi har forberedt denne samtalen, så veldig så.

Taler

Jeg har lyst.

Taler 3

Til å gripe fatt i det siste USA og jeg begynner med å fortelle en liten historie som jeg er veldig glad i. Ideelle utseende og skjønnhet og da. Er det jeg skrev i boken, så kom jeg over et veldig fint bilde av en fransk, den annen Malta, en fransk maler som portretterer en gresk maler, altså en måler den greske antikken som portretterer den skjønnne helena til et. Til utsmykning av et kloster i rike klosser med et et om det er en kirke eller hva? Det er altså II byen crotona og det som er veldig interessant med det bildet det er at på man ser 5 6 av de vakre kvinnene IIII byen som er kalt til da til suksess som veller. Og man ser en av dem som tydeligvis er veldig lei seg, og det som fortolkning av det bildet går ut på det er at ingen av hennes kroppsdeler var funnet vakre nok til å portrettere til å brukes i et portrett av den skjønnne helena, fordi at den skjønner elena, som da alle sikkert husker, var datter av. Troms og jeg bruker på hele historien. Poenget er at hun var. Hun tilhørte gudeverden, og på den tiden så mener han ikke sant den ultimate skjønnhet det var en skjønnhet forbeholdt det guddommelige, så intet menneske kunne ligne den guddommelige skjønnhet. Så hvis man skulle portrettere den guddommelige skjønnhet, som at man velger det fineste man fant på en rekke

personer. Å sette sammen. Det burde vel uttrykk for at det å tenke på hva er det som på en måte har skjedd i dag, altså på hvis man uten å kjenne den risikoen tikken og livet. Altså man kan selvfølgelig lese seg til det og lese forfattere som plutark og sånt noe om livet i både i skolekantinene. Men det er klart at lite kommer inn på akkurat sånne ting, så det man i alle fall kan gjennom andre kilder fag inntrykk av det er at folk på en måte slo seg litt i rommet da at man ikke var og hadde muligheten til å oppnå. Et perfekt utseende, men i vår tid så opplevde jeg i hvert fall, og at. Denne suksess har trett med på trådt ned på jorden, og den skønne elevene har trådt ned på jorden og blitt verdsliggjort på den måten at. Og den ultimate skjønnhet har blitt et på mange, kanskje håpefullt oppnåelige ideal som man prøver gjennom kanskje hele livet og nærme seg. Og hele tiden, så sitter det nå i dag. Kanskje flere 100 flere 1000 flere titusener av suksesser og reproducerer den skønne helena innenfor filmindustrien og plan og industri, og så videre og så videre. Og vi selv om veldig mange unge, helt sikkert særlig unge, kanskje men også eldre, etter hvert vet at man aldri kan oppnå den ideale skjønnhet, så har det blitt allikevel en forestilling tror jeg i veldig mange skoler, og så kanskje var da en av disse drivkreftene bak den utviklingen du skisserte fra, altså ulike land som sikkert har veldig mange andre årsaker også. Men det jeg. Kunne godt teppe hodet dine refleksjoner rundt med den bakgrunnen du har fin. Det er jo rett og slett har denne forestillingen om en sånn form for oppnåelig skjønnhet blitt så verdsliggjort at unge mennesker, for eksempel som du kanskje har hatt mest med, tror på muligheten av å realisere den.

Taler 4

Jeg merker at jeg elsker dette ordet kompleksitet, selv om det er et veldig krevende ord, og jeg tror faktisk noe av dilemmaet å gå. Hvis vi da sier vår kultur er jo nettopp det at vi har problemer med å rømme kompleksitet og dermed så drive radikalt forenkling. Men det fenomenet er klart at en måte å oppsi å forenkle kompleksitet på. Det er og at vi snakker via kropp for å lage et lite resonnement. Så har vi for eksempel en veldig spennende entomolog som et mareritt med som i 1949 eller sånt noe skriver et eller annet om at. I kulturer i. Rask endring, så trenger vi et språk for å kommunisere. Og da sier hun at da blir kroppen. Fort et språk hun mener egentlig migrasjons kulturer altså når noen flytter fra et land til et annet, så begynner man å snakke via språk. Men sånn sett kan man si at hele vår kulturelle migrasjonskultur, fordi at vi driver og omorganiserer hele tiden. Altså vi omorganiserer skoler, universiteter, arbeidsplasser, familien, vi driver og bytter ut medlemmer. Sånn sett så er det en flytende kultur, og da søker man noe fast, og da blir kroppen fort, noe som er rimelig fast altså. Kroppen blir et veldig stor grad, et språk i dag, men klart at når kroppen blir et språk, så får du sosiale og får. Så er jo det veldig søt språk fordi kroppen er jo på en måte ganske unyansert. Hvis du skal si noe om følelsen av ambivalens for eksempel. Altså, hvordan gjør du det med en kropp? Eller hvordan gjør du det på en tredemølle? Du løper ikke ambivalent. Så sånn sett så er det blitt et veldig viktig språk, men også et fattig språk. Det er kanskje noe at det er mange blir stående fattig i dag at fast i dag at man bruker dette, og så blir en rekke normer som blir definert, og da er det et annet trekk ved modernitet, nemlig at vi sier til folk at grøseth. Vi pålegger subjektet på en måte å bli nesten hva det vil, altså det er opp til deg. Du kan bli det du vil samtidig. Hvis du går inn i et supermarked i dag, så vet de som står bak at det er ingenting som er plassert tilfeldig, altså alt er regissert for å styre oss samtidig som man sier. At, du kan bli hva du vil. Altså vi har en massiv kommersiell kultur som driver og designer oss fra utsiden gjennomtenkte kommersielle strategier som gjør oss på en måte til konsumenter samtidig som sender dobbeltbudskap. Man skal bli hva du vil, så jeg tror det står fått en del sånne dilemmaer, men en av illusjonene er vel nettopp da at man kan forme seg selv, for eksempel ved å forme et utseende. Eller forme en.

Taler 3

Kropp altså en av grunnene til at det tenker. Jeg spør det er at bare. Skrev, det ene kapittelet dreier seg. Om plastisk kirurgi og utvikling av plastisk kirurgi. Og det som jeg synes var ganske interessant når jeg liksom prøvde å fordype meg i det feltet. Det var jo at alt sesong tyvetallet tredvetallet kanskje enda litt tidligere så. Var jo noe av. Målsettingen for mange av de som søkte plastiske kirurgiske inngrep. Det var å bli vanlige, altså prøve å bli gjennomsnittlige, altså. Jeg leste samtidig eller litt tidligere, da en en bok som hadde et veldig fint uttrykk som et hiding in the light, altså det å være usynlig i lyset i mengden og veldig mange som da søkte plastiske operasjoner. Det var jo særlig. Altså nesen var jo veldig populært og er jo. Fortsatt en, tror jeg en. En minner innenfor mange kulturer, men hvertfall det å endre utseende sånn at man ikke ble lagt merke til i det offentlige rom. Det var, og det var en pragmatisk bakgrunn for det også. Det var rett og slett muligheten til å kunne få en jobb, og ikke sant, og det som også slo meg som det er mer dramatisk uttrykket for det. Var det som skjedde. Etter første verdenskrig, hvor altså særlig unge. Menn fikk ødelagt sitt utseende. Ikke sant? Altså det som stakk mange levde sine liv i skyttergraver og det som stakk opp over skyttergravene. Det var hodet, og da hodet ble ofte veldig forferdelig. Ødelagt så det man etter første verdenskrig utviklet. Det var jo altså blant annet en protese kunst som var ganske avansert. Ikke fordi at man kunne erstatte et ødelagt hode, men man kunne etablere forestillingen om, at det var et hode, og det rett og slett å bli vanlig. Bli normal, kunne være akseptabel som kollega, som altså som arbeidskamerat og så videre. Det var liksom en sånn, en sånn en viktig drivkraft, men i dag så er liksom på følelser hvis man har gått et hakk videre, hvor hvis man kan hvis jeg skal liksom si knytte dette her til hele sank etter det å gå uten, og så vil jeg kanskje si at ok så var det. Den tidligere plastisk kirurgi. Den var det kanskje sånn at innslag av gaten stengt ting og bli gjennomsnittlig ikke blir synlig på noen. Altså mens må du synlig men se Dagen det er liksom litt. Sånn kanskje? Nei. Det var ikke et element jeg tidligere, men nå er det mer som gutten, ikke sant? Det å stikke seg ut i en. Positiv retning blir veldig pen. Av en sånn idealisert som? Vil gi den meningen å tenke sånn, eller?

Taler 4

Ja altså de mening. Særlig hvis jeg får lov til å liksom dra det også litt over i psykologi, fordi at det er plastisk kirurgi oppstår mye for å. Sier det til ansikter, men på et eller annet tidspunkt, og holdt på å si i et eller annet type marked psykologisk, men også økonomisk marked. Så begynner vi til å bruke det til mer enn det klassis. Psykoterapi på 30 tallet i usa ble anvendt for å gjøre folk mindre lei seg, og som man skulle få det bedre og bli friskere, så er det eksempelvis en interessant skikkelse som heter maslow, som stort sett alle har hørt om. Men han laget en pyramide maslows behovspyramide nederst der mat og klær. Og studenter på Høgskolen i Oslo i dag vil også si trådløst. Internett det er. Liksom du basale behovene man må ha dekket og så på toppen. Så driver vi selvrealisering der pyramiden han da var bare en liten del av det han skrev maslov og en av de som begynte å bli opptatt av at hvis psykoterapi kan brukes til å gjøre syke mennesker friske. Hvorfor kan vi ikke bruke psykoterapi til å gjøre friske mennesker lykkeligere enn de er? Altså man får plutselig nye indikasjonsområdet er for forskjellige teknologier, altså psykoterapi, gjerne teknologi også, og da får man holdt på å si et helt annet anvendelsesområde som handler om å perfeksjonere og optimalisere, og det har mye å si i vår kultur dag. Det er jo å optimalisere det som er rimelig greit skal bli enda bedre. Og sånn sett så er det en parallellitet mellom kirurgi og psykologi, tenker jeg. Og relevante fenomener, og hvis du ser litt. Historisk på det. Så tenker jeg at et klassisk amerikansk samfunn for 100 år siden ethvert samfunn balanserer hårfint mellom alene og sammen var passe alene og har passet sammen. Og kanskje så mente en del amerikanere at det var for mye sammen. Altså samfunnet var for konformt, og den ble det viktig å frigjøre mennesket og holdt på å løfte frem individet. I dag er det jo litt fristende å si at det er litt vel mye alene og litt lite sammen. Men altså, vi balanserer nettopp i dette og. Paradokset blir da at vi er så opptatt av alene, altså vi er så opptatt av det unike i dag. Det har blitt ordinært å skulle være ekstraordinær, og dermed så fanges vi at vi ser

noe sånn normer for hvordan unge mennesker skal klare å være spesielle og klart at da går man seg fort til og det er noe av det vi strever med i dag. Vi ser en ganske konform. Kultur er ganske trangt normality. Ekspress folk ligner på fallende på hverandre når du ser den på avstand. Det er vanskelig å skille ut egen datter fra andres. Unnskyld, hanna. Det er interessant å se hvor like folk blir, samtidig som de lever med en norm om å være selvrealiserende på en litt spesiell måte. Dette blir jo klart mange som blir det de kaller i dag sliten av.

Taler 3

Jeg har lyst. Til å liksom holde littegrann tid på det for å kanskje dårlig på et. Annet tema og. Det er ikke sant i forhold til dette her å se vanlig ut, ikke sant? Det hadde jo en enorm gjennomslagskraft i det amerikanske samfunnet, særlig på tyvetallet tredvetallet. Og ikke sant altså ja, det er mange store og de som har lyst til å vite mellom det de kan lese den boken. Det finnes sikkert på biblioteket her, men det som jeg synes er ganske interessant. Det var denne sammenhengen som veldig mange hadde eller trodde på, og som er en veldig grunnleggende del av vår. Altså hvor forståelse knyttet til altså ulike kulturelle uttrykk gjennom religion og så videre, nemlig sammenhengen mellom en persons ytre og en persons indre moralske kvaliteter. Ikke sant man? Hvis man ser ok ut, så er man også et ok menneske, ikke sant? Dette her har til og med noe er et veldig vanskelig ord, men det har et eget ord og det man finner det veldig mange. Jo lenger det har blitt brukt gjennom hele vår, i alle fall vår vestlige kultur i skuespill av alt fra ja, jeg vil ikke si alt fra, men blant annet hos shakespeare, men det som jeg synes er veldig interessant. Det er at troen på denne sammenhengen var i på tyvetallet IUSA så sterk at man faktisk begynte med plastiske operasjoner for innsatte i fengsler for at man hadde da den oppfatningen eller troen på at vi vil endre en persons utseende. Så kunne man også endre denne personens moralske kvaliteter, og dette her var altså det kom en bok, og det kom sikkert flere bøker, men dette her var såpass. Populært da at nok times for eksempel skrev en artikkel hvor de sa at liksom jo riktignok hadde kommet noen nye medisiner og så videre, men de er neppe så effektive som det og endre personers utseende gjennom plastiske kirurgiske inngrep, og det synes jeg er. Og det er klart, at da er det jo ikke liksom. Da var det ikke et plastisk kirurgisk inngrep for å bli super pen, men det var et plastisk kirurgisk inngrep. Det er liksom å se vanlig ut altså, for det er klart altså ser du. Har du masse blomkål eller ikke masse død ikke mer enn 2 blomkålrør, men ikke sant og en og en sånn sammenheng så er det såden får det med seg etter å ha levet et litt sånn aktivt liv, så er det klart at altså folk legger mektige, og derfor synes jeg liksom at det som er interessant kanskje i dag er denne forskyvningen av bruken av plastisk kirurgi i plastikkirurgien, men ikke har lyst til å kommentere det eller hva jeg skal prøve å ta med at vi kan så kan. Jeg se på klokken at vi kan ta et lite tema til slutt.

Taler 4

Ja da men. Jeg kan gå på littegrann så. Det er ikke noe farlig. Men jeg synes det er det er veldig relevant å snakke om dette med. Holdt på å si hvordan det ytre snakker om det indre. Ja, det tror jeg altså. Altså når jeg da litt sånn tabloid. Jeg klarte meg som entusiastisk pessimist. Så er det nettopp noe med at det gjøres jo veldig stor grad i dag. Det finnes en fransk filosof som heter herrestue som i fjor eller 2 år siden kom med en. Som heter coming of the body altså kroppen kommer og hans poeng er at i forrige århundre så skjer det dramatiske ting med kroppen for eksempel. Endelig virker moderne medisin, altså moderne medisin har plaget folk. I, 3000. År syke mennesker blir årelatt, så det blir enda sykere enn begynner å virke, blant annet med konsekvensene om en betydelig forhøyet levealder. Vi ser nye teknologier, fertelisering teknologier for kan få barn uten å ha sex og så videre og så videre. Han sier at det er en helt ny kropp. Det er mindre blod og stål, sier han. Altså du trenger ikke å jobbe så mye fordi vi har teknologier, så vi har fått en helt ny kropp i 21. Århundre, sier han. Men det fulgte ikke med noen bruksanvisning, skrur han. Hva skal vi bruke den til? Og han sier at

først og fremst i dag så bruker vi den til å presentere den og vise den frem for andre. For sosial anerkjennelse. Det har blitt noe av det viktigste rundt det her, og det er klart at for eksempel så kan noen ha en kollektiv ide om at å ha en sånn som kropp. Da signaliserer du selvkontroll, for eksempel du kontrollerer disse. Du sier altså disiplin du var selv inne på både mass indeks. Mange vil tenke at hvis du ikke har en sånn kropp da, kommuniserer du at du ikke har viljestyrke og så videre. Sånn at dette sitter ganske dypt fanget i oss. Det andre poenget lars er at man snakker om USA så. Og sånn, men jeg tror bare vi kan være vår egen norske hoppsi verden og være tettere på oss selv uten å holdt på å bli påtrengende. Selvbiografisk, så kommer jeg fra Østerdalen en eller annen gang, så slapp jeg. Ut derfra og jeg er jo vokst opp med norm at noe av det viktigste i den kulturen og den klassebakgrunnen. Det var jo å være vanlig, altså. De sa du eksplisitt hver vanlig, så hadde de, og de hadde jo et skjellsord hvis vi prøvde å være uvanlig da egoist, så hadde. Jeg husker en gang min far sa til deg ikke skap deg gutt sånn, og hvis du på død og liv skal. Gjøre det for å flytte til Oslo? Og det er klart at det har skjedd på en generasjon at vi har på en måte snudd fra å være vanlig til at folk sier at det å være vanlig er å være ingen, så jeg trenger å ha ytre tegn på at jeg er unik og annerledes, så det skjer jo fort. Altså det er ikke entydig, men det skjer ganske fort i vår egen kultur og. Så vi trenger ikke å gå til 20 tallet i USA for å liksom se dette, så dels enig i det kroppslige er blitt et veldig signifikant språk for indre, og vi bruker kropp mer enn noen gang til å snakke om det indre tror jeg eller det sosiale og at dette skjer også hastig i våre egne kulturer.

Taler 3

Altså jeg føler. At, jeg er liksom litt sånn på på din banehalvdel i hele boken. Egentlig altså fordi at det er jo. Ja det er det er ikke kroppen det gjelder, men det er liksom et tema. Jeg kunne godt tenke meg at vi tok opp littegrann til slutt, fordi at altså. Sånn går da rett? Og slett på det som gjør at jeg har fall. Og så vidt jeg forstår det er også selv om du da har sier at ting at komplekse og det føler jeg deg fullt ut i. Men det at jeg mener at normalitet er under presta. Det er ikke sant. Det var snakk om noe er langt på vei. Selvfølgelig er det mye tristesse og sånt noe i det, men det er jo ikke. Det er verre ting da for å si det sånn og ikke sant. Normaliteten tenkningen har for meg gitt de mest dramatiske utslagene innenfor det som skjedde gjennom da, altså veldig mye basert i gårdens forståelse av mennesker at mennesker kunne inndeles av klassifiseres etter verdi, så fikk da det dramatiske uttrykket gjennom 2030 og førtitallet, hvor altså millioner av mennesker ble drept på grunn av at de var i blusset på. Som ikke normale, særlig vanlige, men og det veldig mange bedre. Etterhvert var jo også at det som skjedde i Tyskland, det skjedde jo først og fremst forhold til funksjonshemmede ganske tydelig. Og i og med at jeg har jobbet nå jobbet mer medisinere, så er det først og fremst vært genetikere. Så er jeg veldig opptatt. Genetikk og prøve å følge littegrann med det i den grad den sosiologen følge med på genetikk. Sånn at det har lyst til å liksom ta opp et lite tema til slutt. Det er det dere. Selvfølgelig så er det ikke på vei inn i noe sånt noe som tidligere, men det er litt på vei inn i, synes jeg. En sånn ide om at folk kan sorteres etter en form for genetisk verdi, og det som for meg er veldig befriende. Jeg begynte å nærme meg det feltet litt mer aktivt. Det var at jeg leste en bok av en engelsk professor i genetikk som heter. Valg, som er professor på oxford og som skrev en bok som heter newton så som tanter og poenget hans er jo at vi er alle mutanter, ikke sant? Altså selv om altså vi er mutanter i den forstand at du. Har 99,8 90,9% av grunnlasten felles, og så er det en del ganske mange. Ja ja, relativt sett er det før, men det er liksom. Allikevel mutasjoner som hver og en av oss bærer med oss som er unike for. Oss og som. Gjør at vi er alle forskjellige, og det. Er alle mutanter. Og derfor så er jeg veldig sånn. Ja, jeg merker at jeg er rangerer veldig kraftig når jeg ser tv programmer, leser, aviser og får inntrykket av at det er liksom noen er på sett og vis genetiske. Skal visst bruke ordet avvikere, og noe er på en måte genetisk normalt. Altså. Jeg er helt enig i at noen av de sykdommene som gjennom en del av de mutasjonene koder før de slår ut på noen mennesker på andre, så ligger de der. Men det er alle som sitter her kan

være trygge på at dere har vært minst 4, 5 potensielt alvorlige genetiske sykdommer som gitt at dere får barn med den rette. Kan slå ut, ikke sant? Så poenget er at det finnes egentlig ingen sånn garanti, og det finnes egentlig ikke noe sånn genetisk normalitet. Til tross for at jeg opplever, og kanskje er jeg da litt sånn paranoid da siden jeg bruker det uttrykket se på akkurat dette her, men det er liksom jeg synes jeg merker til i tiden, ikke minst i forhold til den debatten og diskusjonen som ble dras opp rundt automativ og bare som en sånn siste punkt er jo da i det jeg nå sier det er at da man kanskje skal være klar. Over det er at. Hvert 20. Gudsforhold i den flamske delen av Belgia er et automatisk idrettsfond og veldig mange av disse her er som blir altså som da dør gjennom å si. Det er mennesker med såkalte arvelige sykdommer, sånn at det er noen sånne skal vi si. Jeg sier ikke at det er sånn revel og gennick sånn som det er en form for eugenisk tenkning som er litt sånn tilbake og hvor genetisk verdi på en måte blir en sånn standard som menneskelig. Menneskers verdi måles i forhold til. Og som sagt, jeg er ikke lege. Jeg leser meg til en del sånne ting, men fra ditt ståsted er dette også en side ved normalitet. Strekningen som du. Det er litt tenke litt.

Taler 4

På eller ja ja altså vi kunne jo lage et stort eutanasi seminar og jeg tror du og jeg ville ende opp omtrent på samme ståsted altså som lege. Så har jeg på en måte blitt utdannet for å redde liv, men ikke for å gå inn i den debatten, men holdt på å si bare reflektere litt litt i lignende baner. Så ja, man hadde en eugenikk, altså en rasehygiene holdt på å si med forskjellige utslag. Altså sentrale skikkelser i Norsk Arbeiderparti var jo sentrale i det i sin tid karl evang, som liksom er en av våre store sosialister og holdt på å si bygger av velferdsstaten, hadde jo rasehygieniske standpunkter på 30 tallet, så det var å si langt inn i vår normalitet å være opptatt av å gjøre normaliteten enda mer etnisk. Det er veldig viktig debatt, men det er vel fristende å tenke at tom sier kommer den tilbake, så kommer den på en helt annen måte. Altså da kommer det litt utenfra i oppside i form av politiske beslutninger. Jeg veileder ungdomspsykiatriske avdelinger Karasjok, som er altså en samisk ungdomspsykiatrisk avdeling for Norge, Sverige og Finland. Så å si hvis du er ulykkelig finne og 16 år, så kan du ende opp der, og det er. Klart at vi jobber jo der. En sekundære traumer av fornorskingsprosessen av samer på 50 60 tallet, altså fordi foreldrene deres var offer for det. Så vi sitter jo med på noen relativt sånn opp til deg. Dilemmaer om den type politikk. Jeg tror at holdt på å si vår modernitet eller scene modernitet er såpass liksom en viss grad laget, at mye av dette vil ikke samle komme utenfra. Det kommer innenfra som psykolog gi altså. Det kommer som at man er selv opptatt av at man ikke strekker til at man ikke passer, altså ikke noe motsetning. Men altså vår kultur er jo veldig sånn psykologisk motivert, og det er jo det som er interessant som jeg sier er at foreldrene betaler altså. Vi er en viss grad som normaliserer vi ganske dramatiske tiltak at du får betalt for å endre på det, og du får betalt for å endre på det. Det er en kjempeinteressant diskurs uten holdt på å si mene noe eksplisitt om det rundt sofie elise, som sier at altså noen av spiseforstyrret. Hun sier egentlig at de har det bedre, for det er så synlig at de har det dårlig. Mens jeg var henfalt. Til å måtte operere meg fordi det. Var min patologi. Altså, det er noen interessante samtaler som handler om at de selv føler at de har motor for det, mens kanskje dette er mye rigget opp på et utvendig plan, og ved at det moderne mennesket er vel kanskje mer enn noensinne. Et kommersielt fenomen, altså at kropp utseende er varer og varer antar karakterer å være psykologi så automatisk debatten tror jeg er kjemperelevant. Men jeg tror liksom det er psykologiske normative som tvinger folk til å føle at det er riktig og gjerne måter å være på. Og at det også for kroppslig uttrykk. Det er kanskje noe av en stor utfordring i dag, og så for å gjenta meg selv, så ser vi heller globaliseringen. Jeg kan drive litt Teksteklame. Det er en utrolig spennende skikkelse i vestlig feministisk kultur som heter sushi allbäck, New York Times, som skrev henne som den mest kjente psykologen med terapeutisk divan i England. Etter Sigmund freud kalte denne. Hun skrev en bok for 40 år siden som het fattes av felles disu. Hun er psykoanalytiker. Sladderer den forteller at hun var

terapeuten til lady diana da hun gikk i behandling for sin buleemi. Hun har skrevet og skrevet i 40 år om hoppsi. Hva skjer med kroppene våre? Hun har intervjuet i Aftenposten i helga eller rett over helgen, og noe av det hun snakker om er globalisering av dette vesle normative var nettopp at folk selv underkaster seg kirurgi fordi de er misfornøyd med koreansk anker har et vestlig ansikt, altså den type fenomener at du også er drevet av. Mor far og deg selv, og ikke bare at det er dyttet på deg at du skal prøve å ligne på noe som er ganske trangt.

Taler 3

Ja ja altså du du sa du mer presist enn det jeg greide å få frem akkurat den ligger, men som bare som en sånn avsluttende kommentar på punktet da, så er det jo altså når en del man leser littegrann og jeg skal ikke forfølge en autentisk debatten utover å peke på det punktet at når en del yngre mennesker velger dette her. For eksempel er det en kjent sak fra California for rikslige siden. Så er det rett og slett i forhold til denne forestillingen om at jeg vil ikke kunne leve et normalt liv. Jeg vil ikke kunne ha. Det livet som er normen for mennesker, og da er det jo noe med at ikke sant denne normen er så snevret inn at, ikke sant? Så kan vi si at det er liksom en sånn form for eugenikk som kommer. Inn bakdøra altså, ikke sant? Men jeg tror at derfor også spare min stemme littegrann, hvis jeg har du noe du gjerne vil si, eller skal vi åpne for noen spørsmål om hvis noen har noe å spørre om?

Taler 4

Nei, jeg tror jeg har sagt det. Jeg vil si at dette er uhyre spennende, men vi må liksom også svelge kompleksiteten i det, altså at vi har også verdens best transparente samfunn hvor det er færre stigmaen mange, mange andre samfunn. Altså, det er en helt annen åpenhet å kunne fortelle om det andre, men det er ikke entydig. Det er et flertydig fenomen, og av og til så er flertydigheten av ting kolliderer altså. Det er både åpnere og mer lukket samtidig, og det er noe. Av det som vi må? Tørre å gripe jo ett poeng til nettopp dette med at vi bruker kropp til mentale fenomen. Det er klart at en ting er litt sånn psykologiske fenomener, men jeg tror kanskje at mye av dilemmaet må svelge kompleksiteten. Det er tyr vi også til kroppslige fenomener ikke bare utseendemessig, men medisinske fenomener. Og jeg rekker sikkert nå og nesten fornærme noen her. Men det er ikke intensjonen. Men altså for cirka ett til 2 år siden. Så var det jo. En stor diskurs i den vestlige kulturen som het glutenintoleranse. Mm den har gått over, så slapp av det var i fjor. Men hva er det det kan handle om? Fra et psykiatrisk standpunkt da med risiko for å fornærme noen, altså 1% av kvinnelige befolkning, har søliaki de tåler ikke gluten en periode i Norge for cirka 2 år siden, så trodde 20% av norske jenter at de ikke gjorde det. Ikke med skylake, men noe som lignet. Og det er ikke en medisinsk diagnose som medisinerer lager. Det er et internettfenomen, men som blir fanget opp i ekstrem grad. En amerikansk kultur altså du har brutt. Industri som er massiv. Det er glutenfri hundemat. Det står plakater i butikkene, glutenfri appelsiner som om de noen gang har hatt litt mer i seg, og det er glutenfri tannpasta. Det er glutenfri hører? Sammen på en massiv kultur som holdt på å si er. På vei ned nå. Men på en måte kunne da psykiateren si at kanskje er det en eksistensiell angst? Som ikke orker å håndtere som angst, og at vi ikke orker å håndtere ting som. Fenomener som ikke har en forklaring, og så finner vi en. Forklaring og så var det i fjor gluten mon tro hva det er neste år, men vi jakter opp å si i det konkrete kroppslige istedenfor våge å være i dette, liksom diffuse menneskelige. Og det er også noe med oppsikt kroppsliggjøring, og det blir på utseende eller om det blir på tarmfunksjon eller om det blir på å ha døde syndromet. Vi ser at vi må nok slåss for å det refleksive rommet. Vi må slåss for tvil usikkerhet, og at det er helt normalt å være usikker, så vi ikke klamrer oss. Til somatisering, som er et annet uttrykk også.

Taler 3

Ja, men da skal vi si at vi runder opp. Så ser 1000 hjertelig. Takk for at du tok deg tid da så finn og så hvis noen her har noen her, noen av dere har lyst til å spørre om noe eller har noe dere har på hjertet, så vær så god. Så du kanskje?

Taler 5

Ja det Svein masse greier, psykolog, professor på psykologisk institutt og underviser psykologistudenter, blant annet bruk av diagnoser. E litt ambivalent for å si det sånn. Men et spørsmål er jo, hva er det som opprettholder den diagnostiske kultur og hva er diagnoser? Hva slags forestillinger vi har om det før? Med psykologistudenter og medisinerstudenter bruker diagnose, så bruker vi det ut transacts forståelse av at det er et objektivt mål på samme måte som en meter er en meter, så er liksom en score på hscI skalaen i når det gjelder depresjon eller angst, er det liksom et objektivt mål, og den forestillingen er ikke bare psykologer, og psykiatere er også sosiologer som anvender HCL skalaen i sine spørreskjemaer. For eksempel så det er en holdning til dette fenomenet som om vi fanget objektivt mål, og da da er det også et spørsmål i forhold til dette. Er det mer depresjon, for eksempel i ungdomsforvaltningen? I dag enn det var? For 30 år siden da vi malte det med den samme skalaen, altså spørsmålet er på en måte, måler vi det samme fenomenet i dag som vi over for 30 år siden, eller hvor lenge siden til måtte være med når vi bruker denne skalaen eller de skalaene vi bruker? Og så. Og så er det også et annet spørsmål, hva er det som opprettholder den delen, også kultur når man jobber på en bup eller en dps, så skal man sette diagnose veldig raskt og skal bruke disse sexy aksjene, ikke sant? Og og da er det sånn at man ber, eller hvis man ikke gjør det, så blir det den som ser ut som et avvik. Altså, det er et avvik som man må raskt skjule seg og og bringe til opphør liksom ved å sette en diagnose så det. Det er et ganske stort press der ute i retning av å skulle sette en riktig diagnose veldig raskt på de barna eller voksne man jobber med. Ja, jeg har et par. Kommentarer ja er det mer til meg?

Taler 3

Det blir mer som jeg kan tysk. Jeg kunne tenke meg når alle de spørsmålene er ferdig, men i utgangspunktet dessverre også ikke sier. Så kunne jeg tenke meg å fortelle en bitteliten avsluttende historie som er litt nei, men jeg.

Taler 4

Det er litt seminar. Lars. Så vær så god. Nei det altså dette er kjempeinteressant selvfølgelig. Og igjen, jeg kommer til å plage dere med ordet. Komplekst, men det er jo mange aspekter ved det, og jeg er litt sånn som lars at jeg liker å begynne med et gynekologien. Og så hva betyr et ord diagnose diagnoses gjennom erkjennelse? Betyr det gresk? Hvorfor driver man med det? Jo før man skal gjøre noe etterpå som heter prognose. Man skal mene noen prognose altså. Det er ikke noe vits å drive med diagnostikk hvis det hvis den ikke skal brukes til erkjennelse. Er god. Det skal være nyttig, så i min privatpraksis for eksempel hvor jeg er litt sånn skjermet fra en del andre som skal overvåke med den tiden, så setter jeg stort sett nesten aldri diagnoser. Altså jeg bruker diagnosen psykiatrisk undersøkelse. Selv om pasienter har gått hos. Meg i 3 år fordi at det. En, som mener at det er liksom det er prosessen som er viktig og ikke diagnostikken. Og selvfølgelig også vet jeg, at når vi legger alle journaler ut elektronisk, så tar det liksom et kvarter for noen russere hacker alle med sine journaler i Norge, så det holdt på å si. Det er også et pasientvern man må begynne å tenke på etter hvert som er en helt annen debatt. Men det er klart at vi. Har en del. Systemer som heter politikere og byråkrater som forveksler kvalitet med rapportering, og dermed så blir dine og rapportere om diagnostikk og hvem som er der. Av og til, så er det diagnostikk som løsriver fra oppsi prognose og hva du gjør, så den går litt holdt på å si. På egen hånd. Dels, så vil det være som jeg sier, så blir den

helt standardisering. Apropos det vi har debatter om pakkeforløp og sånne ting, og dermed så blir liksom diagnosen skal peke på hvor mye det utløser av penger. Vi har noen byråkratiske fenomener. Dette er mye tydeligere i Danmark, hvor diagnosen utløser. Jeg var i Danmark i forrige uke. Når jeg veileder fast her. Jeg stusser alltid at det er så mange schizofrene da. Fordi de sier også er det schni, sier de. Og så viser det seg altså for å utløse en del hjelpetiltaket. Spesialisthelsetjenesten i Danmark så bør du ha en schizofrenidiagnose, for da får du helt andre. Tiltak hvis du. Ikke har det. Ergo så skrur de på, sier det. Solin sier 9 av 10 varer. Schizofrene er ikke schizofrene, men vi må si at de er det, og dermed så får du en del. Absurditeter og så videre. Adhd diagnosen utløser penger for spesialtiltak i skolesystemet og så videre. Så driver foreldre, driver, lærer, driver, diagnoser frem. Vi har en kollega som er barnepsykiater i en landsdel i Norge og sier at mange av de de har mosene jeg setter i setter jeg ikke selv det jeg bare jeg har så mye å gjøre at jeg bare aksepterer at mor og far og lærere har satt den, så dette er litt sånn egen debatt i dette. Her måler vi det samme når vi sier at ungdom er mer deprimert i dag en. For ja nei, tenker jeg fordi at hvis du bare ser på og depresjon score for 30 år siden i dag. Så må du begynne å korrigere for eksempel, hva er rapporteringskultur? Hva er viljen til å være åpen og stå frem? Hva er stigma? Hva er lavere toleranse for å lide veldig ufint ord er sutre kultur, altså liksom hvilken grad og så videre. Men selv når man begynner å forsøke å korrigere for dette, så mener nok mange seriøse forskere at det tross alt er mer. Men vi må være veldig skeptiske og bare si sånn som Dagbladet sier stadig økende. Det er ikke grunn. Takk for det er et grunnlag for å si at det er nok en moderat økning i hele vestlige verden kom en stor undersøkelse fra usa for et par uker siden, hvor de mener at depressive trekk øker noe hos jenter gutter ikke noe særlig de siste 10 20 år. Men du ser ensomhetstematikken og skutter, men vi må hele tiden korrigere for å si hva er toleranse. Aksepten var for ubehag rundt dette her så demonic, det er jo hvert fall ikke noe absolutt. Det er jo helt tydelig det som 5 ligger der. Ser du har skrevet om det som 4 skiftet 2013 kriterier endres så personer som ikke var anorektiske 2013 er det i 2000. 14 fordi at kriteriene utvides og en rekke sånne fenomener sa at dette er jo hvert fall ikke absolutte fenomener. Dette er jo fenomener som reforhandles hele tiden.

Taler 3

For hvis ingen av det ser ut som noen andre har lukket på den, så da kan jeg bare slutte med en bitte liten historie som er fra den boken, og da er noe med at det å kontekstualisere diagnose eller kontekstualisere fenomen da og da. På i attenfemtini, så var det en amerikansk psykiater som skrev en artikkel i altså den gangen et ganske dette her er ikke ment å være hakket eller på psykiatere altså. Men ja, men det er, men det er en. Det er en ganske sånn artig ting, ikke sant? Og han skrev en artikkel som var sånn da ble publisert da i et den gangen bedre nummer tidsskrift, og da oppfant han en diagnose, eller han kalte.

Taler 4

Gjerne tar fyr.

Taler 3

Men en adferd blant afrikanske slaver for drapet romani og noen av dere kjenner han. Men, men jeg regner ikke med at mange gjør det, men altså droppet omani. Det er diagnosen slavers tendens og ønske om å rømme fra sine eiere, så det eneste eneste symptomet på diagnosen. Det var da selvfølgelig, at de rømte og men i forkant av at droppe dominion slo ut i full blomst, så kunne det være litt muggene og liksom var litt sånn der. Ja hva hva? Range, men ikke sant? Poenget med å fortelle hvordan historien som kan virke flåsete, men som den gangen ikke ville sett på som for

flåsete deltatt. Det er dessverre et ord, rett og slett å peke på hvor viktig kontekst er også for å forstå hvordan vi som mennesker forholder oss til de strukturene vi lever innenfor. Altså.

Taler 4

Ok jeg bare lurte jeg skal ta litt i. Samme sleng du. Skal ikke holdes her, men da for å hylle karin johannesson som dere må lese. Det er mange bøkene har kommet ut. Hun døde som sagt nå for 2 3 uker siden og har skrevet veldig mye om medisinsk historie og dermed om diagnostikk. Og hun har skrevet en vakker liten bok som dere kan lese på senga. Og nostalgis historie og nostalgi ble til en medisinsk diagnose som type, syttenhundretallet og den rammet spesielt sveitsiske gutter som lover fronten i Europa. Og det var en dødelig tilstand for døde av nostalgi. Det var en alvorlig psykiatrisk lidelse. Hennes hypotese er at disse guttene. De er vokst. Opp med mor ku og melk i trange. Daler i alt. Ja, og så blir de sendt ut på krigsskueplass. Du er i de flate Europa posletta og og de talte ikke dette åpne landskapet, selvfølgelig. Altså hvis du ble diagnostisert som nostalgiker, så ble det også sendt hjem, så det var en funksjonell diagnose. Så kom en moderniteten industrisamfunnet, folk drar til Amerika. Da blir plutselig dette til en suspekt holdning, så i de klassiske diagnostiske verkene så tar man bort diagnosen. Det er ikke en diagnose som er dødelig lenger, men det er en ikke moderne holdning. Du er et bakstreversk menneske. Det fine med det er at du slutter å dø av det. Du kan ikke dø av en tilstand som ikke finnes nei, så skriver karin Johansson at. Men så kommer den tredje fase som er vår nemlig at det er ikke en suspekt holdning å være noe så nostalgiker, men i et samfunn som er så preget av endring som vart, så er det en hensiktsmessig holdning å være nostalgic. Fordi da kan man prøve å knytte seg til sin egen historie i et samfunn hvor identitet forhandles hele tiden og er fragmentert, så kan du si knytte seg til en egen historie. Men så sier hun da, nå skal jeg snart slutte nostalgi betyr smerte knyttet til hjemmet. Men det er jo ikke jevn. Folk vil alt. Mennesket som kommer fra Østerdalen får plutselig lyst på bunad, men det kan godt være fra Gudbrandsdalen. For man skal ikke hjem, man skal tilbake. Så det er for. Det handler om det er lengsel tilbake til en identitet, mens det er ikke det at du skal hjem igjen, så dette er jo også et kjempefascinerende uttrykk for kontekst. Altså, hva er patologisk en kultur? Hva er hensiktsmessig en kultur og hva er uhensiktsmessig? En tredje kultur? Så sånn sett, så må vi se på hvordan den type diagnostisering kommuniserer med samtid ja.

Taler 3

Veldig bra sluttar hvis da ingen andre siste sjanse ønsker å si. Noe, det er det ikke, og da sier jeg 1000 takk for at du kom.

Lydfil

[20 - Normalitet og avvik.mp3](#)

Utskrift

00:00:01

Ålreit, da starter vi opp og hjertelig hjertelig velkommen til et siste seminar i samsvar serien før jul. Mitt navn er arne Roger haug, og jeg er en av forskningslederne på nova. Og selv om det er ikke så lett, så er jeg faktisk tidvis sjefen til lav.

00:00:25

Og jeg har gleden av å introdusere temaet i dag som er veldig aktuelt. På godt og vondt vil jeg si og svært spennende, nemlig normalitet. Og bakgrunnen for seminaret. Kjenner dere til det er dette arbeidet som lars.

00:00:48

Etter en lang karriere har fått tid til å jobbe med som ligger der og vokst frem over mange år, nemlig boka som heter normalitet.

00:01:01

Måten vi skal gjøre dette på er at vi får en introduksjon av lars som mange kjenner her med lars seg, altså spannet. Psykolog har jobbet store deler av livet sitt i skjæringsfeltet mellom samfunnsfag og medisin.

00:01:22

Og veldig mange kjenner jo lars som en av fedrene vil.

00:01:28

Jeg si er i.

00:01:29

Oppbygging av forskning rundt ulike typer funksjonsglass evner.

00:01:37

I tillegg så skal når lars har presenterte arbeidet sitt og lærte oss litt mer om normalitet, så har jo vært så heldig å få finne skorderud med oss, som flere av dere også kjenner godt til.

00:01:53

Finn er.

00:01:54

Psykiater, forfatter, professor, han driver en psykoterapeutisk praksis her i Oslo han er noe så flott som administrerende direktør for villa sult, som er et senter for forebygging og behandling og forskning omkring spiseforstyrrelser. Mange av oss kjenner også finn skårderud fra flotte og gode debatter i den evige samfunns dialogen.

00:02:25

Og særlig med utgangspunkt i Aftenposten kulturredaksjon.

00:02:30

Så jeg skal ikke si så veldig mye mer. Jeg skal ønske lars velkommen, så vil finn diskutere lars gitt innspill, og så har vi en dialog etter det.

00:02:42

Hvor hvis dere har skjønt at det er rett, så åpner vi opp for litt spørsmål og og sånn fra fra publikum, så hjertelig hjertelig velkommen igjen og så gir.

00:02:54

Jeg og til lars.

00:02:59

For innledning, jeg må jo si for ikke da å liksom blamere psykologen, at jeg er ikke det altså, men jeg er sosiolog ja.

00:03:08

Ja, jeg prøvde å si det.

00:03:09

Men jeg er bare så.

00:03:10

Fikk jeg, men jeg bare satt ikke.

00:03:12

Vi skal, ja, men det er.

00:03:14

Jo det.

00:03:16

Det er hyggelig å se at så mange kunne ta seg tid som rett opp i jul, men.

00:03:22

Det jeg kommer til å si lite grann om.

00:03:23

Midlertidig hvis det er?

00:03:26

Altså åpne opp det begrepet vi mobilitet littegranne for det. Altså normalitet er et veldig altså. Det er et veldig vanlig ord og et ord vi bruker veldig ofte uten å tenke så mye over hva det betyr, og vi bruker det nærmest eller veldig ofte når jeg støter på det.

00:03:44

I den forskningen.

00:03:45

Jeg har drevet med i forhold til personer med nedsatt funksjonsevne, så er det nærmeste som implisitt forståelse, altså at man ikke behøver å si hva det betyr. Altså liksom da sånn som noen alle vet hva det betyr.

00:03:56

Ja og det er.

00:03:58

Altså det første man kan gjøre. Det er for eksempel å slå opp synonymer i boka, som jeg har da gjort den tredje utgaven fra 2005, og da finner jeg.

00:04:07

At liksom sinomer da og ikke.

00:04:10

Ikke definisjonen altså synonymer på på minalitet. Det er sånn som går som alminnelig gjennomsnittlig, naturlig, oppegående og ordinær regelbundet planmessig, vanlig klok.

00:04:24

Riktig i hode.

00:04:25

Ja åndsfrisk ved sine fulle 5, ikke sant? Og det er jo til utgangspunktet veldig bra ting stort sett.

00:04:35

Ulempen er at normalitet har da en tvilling som heter unormalitet, sånn at grensegangen mellom de 2 begrepene er jo det som er det interessante.

00:04:45

Altså hvor går grensen mellom det normale og unormale og det normale blir en meningsløs kategori uten at det har det unormale å støtte seg til.

00:04:56

En liten sånn setning til det er at og normalisere der er syne og standardisere og normo overtredelse altså som er også er knyttet normalitet.

00:05:06

Det er i songboka tilsvarende upassende og da kommer 2 elementer inn som jeg synes er ganske viktig, nemlig den styrende og den disiplinerende effekten ved normaliteten. Tenkningen som helt innledningsvis vil også si litt om altså begrepets røtter.

00:05:25

Og det er altså for det første.

00:05:27

Så er det.

00:05:27

Normal et ord som kan inndrive europeiske språkene.

00:05:31

På den måten de bruker?

00:05:32

De i dag som midt på attenhundretallet, altså.

00:05:34

Egentlig er det.

00:05:35

Et ikke sant? Det betyr bare vinkelrett på. Hva er egentlig betegnelsen på en?

00:05:41

På 1 1 1 verktøy som snekkere brukte for å standardisere sånn at det migrerte da ordet til kroppen og det migrerte over til kroppen, delvis på grunn av 2 personer.

00:05:53

Og de personene.

00:05:54

Vil jeg si noe veldig kort om altså. Den ene var fordi at den normaliteten tenkningen altså er ikke begrepet i seg selv som er.

00:06:02

Skal vi si litt sånn vanskelig? Det er jo mer den tenkningen i forhold til våre mennesker, og jeg bruker den normalitet selvfølgelig bare i forhold til det som har med kropp og sinn å gjøre.

00:06:14

Og normalitet har selvfølgelig mange andre anvendelsesområder innenfor naturvitenskap, for eksempel, men det det er liksom ikke det som er temaet her, men altså.

00:06:21

Det var 2.

00:06:21

Fedre da faktisk også til normalitetsbegrepet, som jeg bare nevner veldig kort og den ene det er den belgiske matematikeren kele levde på 17 over til attenhundretallet. Han var veldig opptatt av at det gjennomsnittlige det var.

00:06:38

Det idealet og de gjennomsnittlige i en befolkning kunne være for eksempel gjennomsnittlig høyde eller vekt, eller det kunne være moralske egenskaper.

00:06:47

Og dette her delte han da inn i den kalte lønn og igjen fysikk og løn og igjen moral, og for han så var bare den gjennomsnittlige personen.

00:06:57

Det var en ikke eksisterende person, for det var jo liksom gjennomsnittet av alle mennesker, og dermed litt sånn idealtypisk beskrivelse av det han sa som.

00:07:06

Det optimale, for han var da det.

00:07:09

Normale var også der knyttet.

00:07:11

Til det idealet.

00:07:15

Og han altså Kristine. Han utviklet noe som vi, ja, jeg kan si hva det hva det kom til etterpå. Men altså han kalte det Ketil les indeks som er det forholdet mellom høyde og vekt.

00:07:29

Og den ble brukt ganske mye i hans levetid, men så forsvant den helt og så gjenoppsto den keles index tidlig på 1920 tallet da amerikanske forsikringsselskaper begynte å stille spørsmålstegn ved om det var så innmari fint å være litt tykk for det, var det nemlig på den tiden altså det å være litt sånn i godt hold som jeg sa. Det var et tegn på sunnhet, det var ikke sant. Vi har uttrykk, som altså at en mann av pondus det var.

00:07:58

Veldig positivt det var ikke bare et uttrykk for en fysisk form for sunnhet, men også at en person hadde.

00:08:05

Ja troverdighet at man lytter til den personen og så videre. Men det man fant ut etter og da var det tynn.

00:08:12

Det var ikke bra, ikke sant? For da hadde man antagelig til å løse eller en annen grusom.

00:08:16

Sykdom så det.

00:08:17

Var vel litt tykk.

00:08:18

Det var bra, men så fant han ut at de som da var litt tykke de dårlige også fortere sa at det var liksom litt sånn dårlig business for forsikringsselskapene.

00:08:25

Og så gjennom da blir man da setter les indeks, og den fikk da navnet BMI, og da er den akkurat den samme b niende i dag bruker som er en sånn direkte.

00:08:35

Arv raketter le da.

00:08:37

En indeks han utarbeidet for å beskrive forholdet mellom høyde og vekt på rundt 1800.

00:08:45

Et annet begrep fra Chile, som på en måte speiler denne idealiserte forestillingen om den gjennomsnittlige det er.

00:08:54

Middelklassen men altså OK ikke etter.

00:08:58

Meg gjorde dette her?

00:08:59

Litt senere så kommer da en annen person på banen, og det er Francis colton som sikkert er kjent for mange av dere.

00:09:07

Men Francis bruton jeg skal si littegrann også fordi at altså.

00:09:10

Golten var jo.

00:09:11

Fetter av darwin, som var da en enda mer kjent person, Charles darwin.

00:09:15

Men han var men gaten var det på sin tid vel så og kanskje enda mer innflytelsesrik men går og går til ganske enig med kjetilerik. Dette her med mye bra å gjøre, men er bare helt uenig i at.

00:09:29

Det idealet var det gjennomsnittlige, og han spurte dem som retorisk, ikke sant? Hvis du har en kurve, altså det som vi kaller gausskurve, og jeg kommer litt senere til hva den da heter etter at.

00:09:41

Etter at gaten har meldt sin ankomst han så er det like bra, og det er bare det da i keta les verden at en person er kjempedum som er på en person er kjempeflink altså i den ene eller andre halen på denne gausskurven.

00:10:00

Og det synes jo ikke det synes ikke godta noe særlig om hvorfor han så ble det et prosjekt og lage en rangert kurve ut av den urangerte kurven, som altså gausskurven var for for goltens tid. Og han.

00:10:19

Han gjorde det altså veldig kort. Så gjorde han det ut fra at han delte kurven inn i kvartiler og så dermed kunne han rangere den også fra.

00:10:25

Den fjerde til.

00:10:26

Den første kvartilen, og hvorfor båten så?

00:10:28

Var det et prosjekt å vise at.

00:10:30

Tester, og det var å tilhøre den øverste kvartilen. Ikke at den høyeste kvartilen. Det var mye bedre å være kjempesmart enn å være kjempedum.

00:10:38

Gaten var da. Altså hadde jeg et annet prosjekt også da var.

00:10:43

Arbeidet for eugenikken, altså befolknings hygien som er en litt sånn upresis oversettelse. For han ville gjerne arbeide for at den engelske befolkningen ble.

00:10:55

Det har vi kan altså nesten bruke ordet rasemessig mye mer høyverdig enn det den var på goltens tid og en måte å gjøre det på.

00:11:02

Det var at de som var kjempesmarte som man da må kunne identifisere, kunne få større muligheter til å reproducere seg enn de som var veldig dum.

00:11:12

For å si det litt sånn flåsete da, men i hvert fall i det arbeidet. Så måtte også gaten der reformere veldig mye av statistikken, og det gjorde han sånn at veldig mye av av bidragene til gaten.

00:11:23

De gjenfinner vi i dag i for eksempel begreper som dere er kjent med, ikke sant? Som altså regresjonsanalysen kjikvadrat, ikke sant? Kvartilene alt dette her er jo noe av gatens bidrag til utviklingen av.

00:11:37

Den statistikken som skjedde i hans tid som bidro på mange måter til og som paradigmeskifte når det gjaldt statistikk og statistikk hadde tidligere blitt plukket først og fremst innenfor statsvitenskap og innenfor altså oppmåling og kartlegging av jordområder, landområder og sånne ting. Men altså i gatens så ble det trukket mye mer inn i beskrivelser av kroppen.

00:12:01

Sånn at det jeg ønsker å få frem, altså er det at vår forståelse av normalitet i dag. Den bygger nok både på arven fra kettle og arven fra golden, og det betyr at den både har en dimensjon eller en side som beskriver det ideelle som i gåseøyne i det beste i en rangert oppsetting og det gjennomsnittlige som det ideelle som er mer galton være minnesmerke etter deres bidrag.

00:12:31

Så skal jeg begynne å nærme meg, kanskje en liten slutt.

00:12:36

Men jeg skal bare si en liten ting som da på en måte litt leder.

00:12:39

Litt over til.

00:12:40

Det tror finn skårderud kommer til å si noen.

00:12:44

Og det er at.

00:12:48

En i 2013. Der hadde altså som sagt jobbet mange år med funksjonshemming forskning, men i 2013 så leste jeg 2 veldig interessante bøker.

00:12:56

På den ene boken er skrevet av en som heter ally Francis, som var leder av den gruppen som reviderte den fjerde utgaven av det amerikanske den amerikanske psykiatriforeningen ens manual for psykiske lidelser som heter da DSM og DSM 4, og han var leder av den han.

00:13:16

Altså fremsiden han så veldig urovekkende på den utviklingen som skjedde i forbindelse med revisjonsarbeidet til den femte utgaven, som da er den som har kommet i dag. Og han skrev da nesten som et angrep tror.

00:13:30

Jeg på det arb.

00:13:31

Hadde dette vet finn skårderud mye mer om, men hvis han skrev en bok.

00:13:35

Som het.

00:13:36

Saving normal altså redder normaliteten fra. Han mente at den var et veldig sterkt press i forbindelse med den nye psykiatrien.

00:13:46

Forståelsen som det sn 5 speilet da. Men samtidig så leste jeg også en bok av en helt innenfor funksjonssamling, forskningen som heter lennart davies, og han skrev en bok som het dnd og non.

00:13:59

Og den leste jeg veldig godt, for jeg anmeldte noe tidsskrift, og det som jeg synes var veldig påfallende han.

00:14:07

Det var, at han mente at minoriteten den var på en måte som borte. Det som var er kommet til stedet.

00:14:13

Det var variasjonen.

00:14:15

Altså litt sånn uten at jeg har så veldig greie på dette her, men litt sånn postmoderne og liksom litt sånn kanskje dekonstruert og sånne ting at liksom nå var det om ikke fritt frem i alle fall mulig for veldig mange mennesker i langt større grad enn tidligere.

00:14:29

Og utfolde alle sine skjulte potensialer.

00:14:35

Og det var mange, mange muligheter. Det var ikke lenger en disiplinerende kraft i normaliteten tenkningen, og da tenkte jeg, sånn kan det stemme.

00:14:44

Og liksom det første som slo meg, hva med religion, kanskje regionen i andre kulturer enn europeer enn norske? Og så tenkte jeg litt på.

00:14:55

Kjønnsuttrykk og sånt noe tenkte jeg litt også. Sånn seksualitet altså.

00:14:59

Hvor lett er det å være?

00:15:01

Homofil i Russland for eksempel. Altså realisert for da bruker nemlig seksualitet seksuelle uttrykk, a og region som eksempler på denne muligheten til å iscenesette sine egne liv da, men i hvert fall konklusjonen på lesingen av de bøkene var at jeg mente at lederen tok veldig feil. Jeg mener at normalitetens grenser patruljeres minst like flittig som tidligere, kanskje enda flittigere.

00:15:27

Og det er noe av de temaene som jeg da tar opp i den boken om minoritet knyttet til kroppen, og som jeg også skrev ut fra et ønske om å få meg selv å liksom få en litt bedre forståelse av.

00:15:39

Hvordan er det tenkningen skjer innenfor de områdene som har med kroppen å gjøre? Jeg har ikke tatt alle områder, men har.

00:15:46

Tatt 5 områder.

00:15:48

Men jeg tror jeg stopper der, og så tror jeg at finn skårderud har.

00:15:56

Mye å utdype og tilføye takk.

00:16:14

Ta et kvarter, liksom til å bruke.

00:16:16

Cirka? Ja, du bruker ikke.

00:16:33

1000 takk for å være invitert. Jeg mener om at jeg synes dette er veldig stimulerende og diskutere den type fenomener.

00:16:41

Det er cirka et kvarter på meg. Jeg skal ikke lese alle disse bøkene, men det er såpass stimulerende lars og dere andre at jeg har brukt en del tid på å forberede meg.

00:16:52

Jeg har 14 punkter.

00:16:54

Og hvis jeg skal.

00:16:56

Komme i nærheten av dem, så må jeg snakke unormalt fort.

00:16:59

Og det skal jeg ikke gjøre, men da får vi heller fortsette i samtalen vår om en del av disse temaene.

00:17:07

Jeg blir veldig interessert i disse 2 bøkene, som på en måte tar en slags forskjellige standpunkter, og jeg tror at hvis ikke skal være alle steder, jeg tror at dette er ganske komplekst.

00:17:17

I positiv forstand.

00:17:18

Kompleks betyr ikke nødvendigvis komplisert. Kompleks betyr interessant fordi vi ser ganske samtidige forskjellige tendenser, tenker jeg til det overordnede spørsmålet i Larsen bok snevrer vi inn normaliteten i dag, så tror jeg at jeg er fristet med å si ja.

00:17:36

Og på en del problematiske vis.

00:17:38

Men ikke uten at det er ganske flertydig, og at vi også ser andre tendenser i dette. Når jeg leste et intervju med Julie Kristeva for et par år siden hvor det sto at når det gjaldt samtiden, så var hun entusiastisk pessimist. Jeg er litt der.

00:17:54

Betydning entusiastisk det er viktig å sette ord på dette. Det er viktig å diskutere det, men det er ting som ikke er så ålreit.

00:18:00

Å se på.

00:18:01

Jeg skal begynne med Allen Frances først interessant case og så rent personlig biografisk amerikansk psykiater omtalt i New York Times som kanskje den mest prominente psykiateren i USA for cirka 10.

00:18:15

År siden hans kone dør, han pensjonerer seg. Han har vært leder av det som task force for det som 4, altså den store amerikanske psykiatriske Bibelen som det er blitt kalt.

00:18:30

Han går tur på strendene i California med barnebarna sine og synes det er litt kjedelig hver pensjonist. Og så tenkte jeg hun seg om, og så starter jeg med en ny karriere.

00:18:41

Han begynner å reise rundt i verden. Han har blant annet endt opp i denne villa sult sammen med oss der, og vi har reist rundt og holdt seminar sammen og reise rundt i verden og sier unnskyld.

00:18:53

Fordi vi laget et diagnosesystem som vi trodde på. Vi mente at det var vitenskapelig reliabelt vi ville fremme folks helse og det å lage et bedre system.

00:19:06

Det vi ikke hadde regnet med det var amerikanere fordi at det består av en del fenomener at vi laget et system som på en måte vi mistet kontroll over, og selvfølgelig en del av det.

00:19:18

Ganske. Det er en ganske markant medisin industri, og det er et ganske interessant fenomen i Dagens psykiatri debatt og jeg nevnte det for lars før vi startet i dag.

00:19:29

At psykiatrien har tradisjonelt blitt kritisert fra politiske perspektivet fra humanistiske perspektiver. Anti psykiatrien på 70 tallet og så videre. Dette er en debatt og kritikk jeg selv har følt meg ganske delaktig.

00:19:43

Kanskje den aller sterkeste kritikken av psykiatrien i dag kommer fra psykiatere, så vi ser at det er spenninger inne i faget.

00:19:50

Og på en måte kan man si at erlend Francis på et eller annet vis skifter side. Han sier at vi visste ikke noe om medisinindustrien hvor massiv den var.

00:19:58

Han sier at amerikansk medisinindustrien tar flere liv i dag enn narkotika i usa. Han sier at dette er ting vi ikke har kontroll over. Det handler mye om et vm.

00:20:09

Volum og så videre, og han sier jeg ber spesielt om unnskyldning for 3 fenomener at jeg har bidratt til å lage 3 epidemier og den ene heter adhd og den andre heter autisme asberger og den tredje heter bipolar for barn, og dette har vi bidratt til.

00:20:31

Det var ikke meningen sorry folkens sier han. På en måte så er dette et uttrykk for å lage litt sånn øst vest skille her, og ikke at vi skal liksom si at vi er bedre.

00:20:41

Men han sier noe som viser at amerikansk psykiatri på mange måter er et.

00:20:46

Forfall ved at psykoterapeutiske tradisjoner får veldig liten plass, og at nettopp det medialiserte får så sterk side og vår egen europeiske katri, så ser vi begge tendenser, tenker jeg sa ja normaliteten snevres inn i kraft av nosologi, altså psykiatrisk diagnostikk der et fenomen.

00:21:07

Det er alt fra en tydelig i.

00:21:10

Gamle dager så.

00:21:10

Var det prester som gikk på kirkemøter og laget normer har vi hellige ånd eller har vi?

00:21:15

Ikke hellige ånd.

00:21:17

Psykiatere går på kirkemøter og fjerner og ta bort diagnoser. Noen kommer noen gård, men vi må gjøre.

00:21:23

Bildet mer komplekst.

00:21:24

Et annet tema i den sammenheng karin johannesson var en av de virkelig store medisinske idehistorikere. Skrev fantastiske bøker.

00:21:34

Døde for cirka 2.

00:21:34

3 uker siden.

00:21:37

Hun har vært opptatt av at normaliteten har blitt snevret inn via diagnostikk gjennom hvert fall 150 år på kjønnet vis, men han kunnet gjøre ting det har vært greit. Har kvinnen gjort det samme, så har.

00:21:48

Det vært patologi, og det er interessant å diskutere kjønnsaspektet i dag, og vi ser at det er store forskjeller når det gjelder.

00:21:55

Gutter og jenter.

00:21:56

Og når det gjelder hjelpsøkende adferd og så videre. Altså, vi har et ganske kjønnet normalitetens liv. Sånn sett.

00:22:05

Punkt 3 jeg skal ikke ta punkt for punkt. Sånn sett hva. Hva driver air frances? Vil du si at det er mye økonomi som driver at?

00:22:14

Man lager nye diagnoser vi har et Norsk helsevesen som kanskje kommer til å oppsi å drive en del fordi at nå er det på vei inn at det norske helsevesenet skal begynne med det er g systemet på psykiatri.

00:22:27

Hva betyr det at for eksempel psykiatrisk avdeling den får penger innsatsstyrt finansiert? Den får penger for hva den behandler og slenger opp på 2 3 diagnoser til, så får du mer penger.

00:22:39

Altså mye public management i Norsk helsevesen, innført store Stoltenberg, cirka 2002, 1003 lager noen økonomiske drivkrefter som gjør at vi omsider kan få økende diagnostisering. Det er ikke sikkert at økende diagnostisering er så gærent klinisk, for hvis du kommer deg inn i Norsk psykiatrisk avdeling i dag, så er det usannsynlig at du har en diagnose du har mest sannsynlig 3 4 diagnoser fordi at samsykelighet er jo normalitet når du lider, men du kan se en diagnostisk kultur som nettopp løfter frem oppsi.

00:23:09

Diagnostisering som sådan.

00:23:14

Man kunne da anlegget slags fo perspektiv på dette. Folk er opptatt av makt og diagnose blir fort makt og psykiatere slemme.

00:23:22

Ja altså jeg tror du må også sees på en del andre vis. For eksempel så er det en veldig.

00:23:28

Spansk, svensk spennende svensk pilot som heter Fredrik sveen.

00:23:31

Eus som sier at en ting er at diagnostiseres, men sjelden har vi jo sett en befolkning som er så lystne på diagnoser, altså jakten på diagnostikken. Den går jo langt over mitt hode.

00:23:45

Eller under metoder, hvor det er dette internettet.

00:23:49

Vi har fått en helt ny folkemedisin hvor folk sitter og shopper, diagnoser og stort sett med trebokstavforkortelser. 4 bokstavkoden som noen adhd, men for eksempel altså hmsp highly sensitive personality shoppes jo for verden nervøs nå har jeg HSP.

00:24:07

Og det fine for eksempel. Men HP, som ikke er en gjeng nose, men som er altså mye av dette nye medisinske deskriptive der ute. Det er jo at da er det både nervøs og antageligvis.

00:24:18

Kreativ altså de spiller på klassiske myter om nervøsitet, sårbarhet og kreativitet, og det shoppes an mass. Mye av dette handler også om at man søker medisinske forklaringer og en viss grad medisinske metaforer på evige eksistensielle temaer. Og på den måten kan man si at da gud døde, så klamrer vi oss til.

00:24:41

Vitenskap den vitenskapen er ikke alltid så vitenskapelig valid og reliabel, men vi klamrer oss til den i sær hvis den har en trebokstaver så godt helse og en støttegruppe på internett.

00:24:53

Så vi ser jo også egen diagnostiseringen. Jeg sitter jo på mitt kontor og holder det igjen når folk har diagnostisert seg selv, så vi må se at dette oppsiden er flere aspekter ved det. Jeg tror kanskje en sosiologisk tilnærming, altså lars er sosiolog og.

00:25:07

Medisin jeg er medisin som later som jeg driver med sosiologi og en sosiologisk tilnærming er kanskje nettopp en sånn eksistensielle grunnleggende temaer at vi søker nettopp noe å holde fatt i, og det som er nærmest oss er en type vitenskapelighet eller en kvasivitenskapelige Fredrik svenskehus har skrevet boken homo patologisk hust den kom fra 3 4 år siden på svensk kjemperelevant, og han begynner blant annet med at det har vært i barnebursdag.

00:25:38

Hun kaller det barn kalas syndromet.

00:25:40

Der sitter det en rekke unger.

00:25:42

Av urolige og så.

00:25:43

Sitter foreldrene og ser på og driver med amatører diagnostikk. Hva er det med han? Er det litt ADHD men.

00:25:49

Dashbordet og mon tro og så videre. Det er høyst relevant, og han bringer også inn det som lar så vidt er inne på det fenomen at verdens helseorganisasjon i nittennittifem offentlig gikk ut med både mass index, kroppsmasse.

00:26:07

Index, hva som er normativt, hva som er ideelt og hva som er patologi og ergo, så har du gjort automatisk en del av befolkningen som overvektig til syke, slik at også et eksempel på oppsi innsnevring av normalitet.

00:26:22

Og så må vi tenke, hvis det er noe det jeg sier da at vi søker medisin og søker medisinske metaforer, så kanskje av og til så er det ikke diagnoser, men metaforer. For eksempel så har vi en veldig viktig historiker som heter Christoffer lash.

00:26:37

Som skrev boken om the culture narsissisme. Han mener vel ikke nødvendigvis at vi lider av det som er en psykiatrisk diagnose, nemlig nazistisk personlighetsforstyrrelse, men han bruker narsissisme som en kulturell term som et kulturelt metafor paven, som er en frisk fyr på.

00:26:57

Måter nå drev vi noen finurlige diagnoser for et par uker siden om koprofili og koprofagi, men han sa jo for eksempel i fjor og kritiserte den katolske kirke.

00:27:09

Han sa at den katolske kirken lider av alzheimer, sånn og narsisisme. Den lider jo ikke alzheimer, for det er, men synes diagnose, men han bruker det som en metafor at vi glemmer å ikke tenke og huske.

00:27:21

På verden, så vi må nok tåle at av og til snakker vi metaforisk ikke diagnostisk, for eksempel når vi snakker om rasisme, så bruker vi som en kulturell term det som er interessant.

00:27:31

Det er å reflektere litt over når vi bruker diagnostiske termer. Altså når blir det uklart og når er det nyttig metaforer?

00:27:39

Men prøv å huske på at når vi ofte snakker på den måten, så sier vi ikke nødvendigvis noe om at noe avviker fra.

00:27:45

Det er det som er diagnostisk tenkning, noe avviker fra, men vi bruker diagnostiske termer for snarere å si noe om.

00:27:52

Er uttrykk for.

00:27:54

Altså den nazistiske er et forsøk på å si at ja, men det har vi en veldig individorientert kultur, så vi må nok lete litt i at ikke alle medisinske begreper er ment diagnostiske, men de er ment kanskje metaforiske, og så må vi også når vi sier kanskje at flere blir diagnostisert og så videre, så må vi også stoppe opp og reflektere at det ikke bare er bruk av termer og diagnoser, men at det speiler realiteter.

00:28:20

Det er klart at vår vestlige modernitet er i bevegelse, ikke nødvendigvis mot noe verre, men mot noe annerledes. Jeg er alltid skeptisk når folk sier at ting var bedre før jeg tror bare det var veldig annerledes for noe er bedre og noe er mer problematisk.

00:28:35

Men det er jo selv om vi korrigerer for det ene og det andre faktisk sånn at det er flere unge mennesker i dag, hvis de er jenter som svarer til tegn.

00:28:46

På depresjon uten at man nødvendigvis bruker depresjonsdiagnose, men de er tristere enn før, og det er rimelig verifiserbart over hele vestlige halvkule at flere gutter er ensomme, altså det ser ut

som en del gutter har en tendens til å falle fra, mens en del jenter har en del tendens til å falle inn mot enorm og falle inn mot normen er slitsomt, så det er ikke bare snakk om diagnostisering og lage.

00:29:18

Grenseoppgangen mellom normalt og unormalt, men det skjer også noen reelle justeringer i en befolkning på godt og ondt og så litt om det motsatte.

00:29:29

Jeg blir interessert i den andre boka som sier det er slutt på normalitet. Det er klart at vi har et av verdens mest transparente samfunn, hvor det også er åpenhet for å stå frem med det som var veldig stigmatisert for en del tiår siden. Les bare Aftenpostens side sider, jeg sier ikke at de sidene er liksom.

00:29:48

Nødvendigvis representative for de som skriver der er jo med skrivelysten og holdt på å si kompetente blant våre unge mennesker.

00:29:54

Hvis du har falt mest fra de skriver nok.

00:29:56

Ikke i Aftenposten.

00:29:58

Men det er jo nesten interessant at det er et bitte lite annet merke også være sårbare og lidende svært mye og populærkultur handler om at hvis du skal stå frem, så bør det være litt alkoholisert og være litt psykiatrisk plaget fordi det er en del av det sårbare også moderniteten.

00:30:17

Altså det er ganske ledende narrativ. I dag er at vi fremstår som sårbare mennesker. Vi har en veldig interessant amerikansk debatt. Diskusjon 5.

00:30:26

Og en, som for eksempel handler om, at det man kan kalle asberger som i kraft av diagnostikken, har økt veldig mye etter at vi har fått disse nye diagnostiske biblene, så ser vi at i deler av amerikansk samfunn så går man bort fra forståelse av dette patologiske fenomener.

00:30:45

For det viser seg for eksempel at i en arbeidskultur som Silicon valley så er det hensiktsmessig å tilhøre den befolkningen, så det er heter det ikke lenger. Asberger autisme Spektrum det heter det nevrodiversitet.

00:30:57

Vi er annerledes enn dere, og måten vi annerledes.

00:31:00

På gjør at.

00:31:00

Vi får toppjobbene i stil kan være og tjener mye mer.

00:31:03

Penger enn dere.

00:31:04

Og så er det skikkelser som trer frem og pryder seg med små aspergerdiagnosen av type bill gates og steven spielberg. Så vi ser også at holdt på å si moderniteten belønner eller holdt på å si ikke belønner forskjellige fenomener vi lever i en kultur, en økonomisk, liberal kultur som belønner.

00:31:23

Ekstroverte mennesker ja da begynner en viss grad å patologisere introverte mennesker slik at sjenanse er blitt en psykiatrisk diagnose og heter sosial angst mens de vil være liksom å stå på hardt og skikkelig.

00:31:37

Det er ikke som problematisk hvis dere tar amerikanske selvhjelpsbøker og ser på en del av rådene man gir til folk om å ha det bra her i livet. Og du legger det ved siden av diagnostiske kriterier for psykopati, så er det stort sett overlappende.

00:31:54

Ikke har skyldfølelse stå på ikke bry deg så mye om de andre bare.

00:31:57

Kast deg frampå.

00:31:59

Så vi må også se, at her er.

00:32:00

Det justeringer i kulturen.

00:32:03

Men for å gradvis begynne å avrunde, og jeg sier at på en eller annen måte så tenker jeg at normaliteten kriteriene på mange måter er trangere.

00:32:12

Da er jeg diletant i sosiolog og går til en bok fra nittenfemti David resman sier at i et samfunn med hastige endringer, altså i en kapitalistisk økonomi, vi forandrer hele tiden, så søker ikke mennesker fordi de kan ikke gjøre det i samme grad i dentitet.

00:32:32

Handle fra vi snakker om.

00:32:35

Vertikal sosialisering jeg er den jeg er fordi det har jeg lært erfaringene som lærte jeg fars, så lærte jeg får sine igjen den vertikale sosialiseringen fordi vi stadig er i endring, og da har vi ikke den der nedarvete tradisjonsbundet identiteten, så vi må gå til de andre horisontal sosialisering vi ser til de andre.

00:32:53

Så vi er dette, ok?

00:32:55

Det ytrestyrte mennesket snakker de om.

00:32:59

Den tematikken er jo veldig sentral i dag at folk definerer identitet med å sjekke med de andre og spørre om dette er ok.

00:33:05

Altså sammenlignings kulturen er sterkere enn noen sinne. Det er en av resumes elever som heter mest rovic. Han snakker om det post emosjonelle samfunnet, hvor han sier at det er en macdonald ifisering av en følelsesliv.

00:33:20

Vi blir likere og likere, og han sier at det er et fremtredende fenomen i en macho. Modifisert post emosjonell kultur hvor vi prøver å ligne hverandre.

00:33:28

Og det fenomenet heter smilet folk smiler uten å mene det fordi det er sosialt hensiktsmessig å smile.

00:33:37

En fransk rosoff som heter difor. Han har skrevet en bok med en skremmende tittel til arter thinking headz hvordan vi krymper hodet for tiden, og han sier at nettopp i en kultur hvor vi blir veldig avhengig av de andres anerkjennelse, så blir vi opptatt av å bli veldig mye likere og dermed så krymper hodene, sier han. Før vi blir normativt opptatt av å ligne hverandre en arena hvor dette kanskje er aller mest eksplisitt tydelig.

00:34:01

Det er jo.

00:34:01

Hva som skjer med kroppsnormene, og da kan jeg påberope meg en viss erfaring den gang jeg begynte å jobbe for 23 år siden med et fenomen.

00:34:11

Som spiseforstyrrelser. Da var det noen normer om hvordan.

00:34:14

En kropp skulle se ut i.

00:34:15

Den normative presset er jo mange mange ganger mer detaljert og på mange måter strengt. Det finnes normer en ung kropp i dag som vi ikke hadde funnet på for 20 år siden. Det finnes.

00:34:31

Estetiske normer som mange av dere aldri har hørt om, og derfor skal jeg ikke fortelle om dem.

00:34:37

Men som unge mennesker oppi er veldig vel vitende om det er 2 ferske fenomener som gir seg relevant å minne om vi ser at det som vi har tenkt kunne være et slags fristed, for eksempel for kvinnekroppen, nemlig graviditet og svangerskap, er for lengst innhentet av det normative. Og dermed så er det noen som er opptatt av å ha slanke fostre fordi det blir viktig å få kroppen tilbake så fort som mulig, og vi ser at barseltiden har blitt en kamp å være en av estetiske.

00:35:09

De har fått nye estetiske normer en av de voksende plass i kirurgiske trendene nå er labiaplastikk, altså korrigering av kjønnslepper.

00:35:19

Sjekk rundt med plastikkirurgiske klinikker i Norge eller les universitas som har hatt artikkel uten foto om dette og så videre.

00:35:30

Men vi ser dette på en rekke arenaer at det strammes til, og vi ser ikke minst at det som tradisjonelt har vært å gjøre kvinnekropper utrygge nå.

00:35:40

Er et aktivt marked for å gjøre guttekropper utrygge, altså. Det er strengere normer for hvordan de skal være, og vi globalisere dette sporet hele verden.

00:35:50

Kinesere foretar operasjoner for å bli 10 centimeter høyere. Sør koreanske jenter foretar operasjoner for å gjøre noe med øynene, så de ser vestlige ut folk i Singapore smaler inn kjevene sine for å få en mer vestlig ansiktsform. Færre mennesker bleker huden.

00:36:11

Michael Jackson skiftet nese så at han til sist falt av og så videre. At vi ser også en veldig sann global trend her, og da er vi ved et interessant fenomen.

00:36:20

En ting er at vi katalogiserer normalitet, men nå er vi i ferd med å normalisere patologi. Vi faktisk tar fenomener som på en eller annen måte kan sies å være avvikende, og så sier vi at dette er det du bor nå og foreldrene.

00:36:33

Det taler slik at vi må se at dette er ganske sammensatte. Komplekse fenomener helt til slutt nesmann side i Aftenposten så tenker jeg det er kjempeinteressant, fordi at der er det en del mennesker som åpent står frem om at de er så opptatt av å være normale, at de blir syke av å være normale, så dermed så blir det sykt normalt.

00:36:54

Men det er man åpen om, og jeg tenker at her er det nettopp kjempespennende spenninger, men vi må rømme hele kompleksiteten i dette. Det er psykiatriske diskurser der.

00:37:05

Diskurser, som handler om den og stikk.

00:37:07

Men det er også en del krefter i et samfunn som jeg tror snevrer inn et normalitetsbegrep. Noe av det jeg er mest bekymret for er på en måte refleksjonsrommet rommet til å se at man kan være litt annerledes.

00:37:22

Vi dras mot at vi helst skal smile på samme måter, helst tenke på samme måte. Helst sørge på samme måter at det er riktige og gale måter å føle på.

00:37:32

Og selvfølgelig har vi noen sosiale medier hvor Facebook ikke har noe med å vise ansikt. Det handler kanskje mer om å skjule ansiktet og photoshop ansikt for at det skal ligne på anb.

00:37:42

Litt ansikter og at man kan få respons.

00:37:44

På det. Takk.

00:37:58

Ja, det synes jeg var mye om billige kjempeinteressant.

00:37:59

1000 takk for.

00:38:04

Jeg har egentlig.

00:38:05

I genetikk vi har forberedt denne samtalen, så veldig så.

00:38:08

Jeg har lyst.

00:38:09

Til å gripe fatt i det siste USA og jeg begynner med å fortelle en liten historie som jeg er veldig glad i. Ideelle utseende og skjønnhet og da.

00:38:16

Er det jeg skrev i boken, så kom jeg over et veldig fint bilde av en fransk, den annen Malta, en fransk maler som portretterer en gresk maler, altså en måler den greske antikken som portretterer den skjønnne helena til et.

00:38:37

Til utsmykning av et kloster i rike klosser med et et om det er en kirke eller hva? Det er altså II byen crotona og det som er veldig interessant med det bildet det er at på man ser 5 6 av de vakre kvinnene IIII byen som er kalt til da til suksess som veller.

00:39:00

Og man ser en av dem som tydeligvis er veldig lei seg, og det som fortolkning av det bildet går ut på det er at ingen av hennes kroppsdeler var funnet vakre nok til å portrettere til å brukes i et portrett av den skjønnne helena, fordi at den skjønnere elena, som da alle sikkert husker, var datter av.

00:39:21

Troms og jeg bruker på hele historien. Poenget er at hun var. Hun tilhørte gudeverden, og på den tiden så mener han ikke sant den ultimate skjønnhet det var en skjønnhet forbeholdt det guddommelige, så intet menneske kunne ligne den guddommelige skjønnhet.

00:39:37

Så hvis man skulle portrettere den guddommelige skjønnhet, som at man velger det fineste man fant på en rekke personer.

00:39:42

Å sette sammen.

00:39:45

Det burde vel uttrykk for at det å tenke på hva er det som på en måte har skjedd i dag, altså på hvis man uten å kjenne den risikoen tikken og livet.

00:39:53

Altså man kan selvfølgelig lese seg til det og lese forfattere som plutark og sånt noe om livet i både i skolekantin.

00:40:02

Men det er klart at lite kommer inn på akkurat såne ting, så det man i alle fall kan gjennom andre kilder fag inntrykk av det er at folk på en måte slo seg litt i rommet da at man ikke var og hadde muligheten til å oppnå.

00:40:15

Et perfekt utseende, men i vår tid så opplevde jeg i hvert fall, og at.

00:40:21

Denne suksess har tredd med på trådt ned på jorden, og den skjønnne elevene har trådt ned på jorden og blitt verdsliggjort på den måten at.

00:40:33

Og den ultimate skjønnhet har blitt et på mange, kanskje håpefullt oppnåelige ideal som man prøver gjennom kanskje hele livet og nærme seg.

00:40:45

Og hele tiden, så sitter det nå i dag. Kanskje flere 100 flere 1000 flere titusener av suksesser og reproducerer den skjønnne helena innenfor filmindustrien og plan og industri, og så videre og så videre.

00:40:58

Og vi selv om veldig mange unge, helt sikkert særlig unge, kanskje men også eldre, etter hvert vet at man aldri kan oppnå den ideale skjønnhet, så har det blitt allikevel en forestilling tror jeg i veldig mange skoler, og så kanskje var da en av disse drivkreftene bak den utviklingen du skisserte fra, altså ulike land som sikkert har veldig mange andre årsaker også.

00:41:18

Men det jeg.

00:41:20

Kunne godt teppe hodet dine refleksjoner rundt med den bakgrunnen du har fin. Det er jo rett og slett har denne forestillingen om en sånn form for oppnåelig skjønnhet blitt så verdsliggjort at unge mennesker, for eksempel som du kanskje har hatt mest med, tror på muligheten av å realisere den.

00:41:46

Jeg merker at jeg elsker dette ordet kompleksitet, selv om det er et veldig krevende ord, og jeg tror faktisk noe av dilemmaet å gå.

00:41:55

Hvis vi da sier vår kultur er jo nettopp det at vi har problemer med å rømme kompleksitet og dermed så drive radikalt forenkling.

00:42:03

Men det fenomenet er klart at en måte å oppsi å forenkle kompleksitet på. Det er og at vi snakker via kropp for å lage et lite resonnement.

00:42:12

Så har vi for eksempel en veldig spennende entomolog som et mareritt med som i 1949 eller sånt noe skriver et eller annet om at.

00:42:19

I kulturer i.

00:42:20

Rask endring, så trenger vi et språk for å kommunisere. Og da sier hun at da blir kroppen.

00:42:25

Fort et språk hun mener egentlig migrasjons kulturer altså når noen flytter fra et land til et annet, så begynner man å snakke via språk. Men sånn sett kan man si at hele vår kulturelle migrasjonskultur, fordi at vi driver og omorganiserer hele tiden.

00:42:38

Altså vi omorganiserer skoler, universiteter, arbeidsplasser, familien, vi driver og bytter ut medlemmer.

00:42:47

Sånn sett så er det en flytende kultur, og da søker man noe fast, og da blir kroppen fort, noe som er rimelig fast altså.

00:42:53

Kroppen blir et veldig stor grad, et språk i dag, men klart at når kroppen blir et språk, så får du sosiale og får.

00:43:00

Så er jo det veldig søt språk fordi kroppen er jo på en måte ganske unyansert. Hvis du skal si noe om følelsen av ambivalens for eksempel.

00:43:07

Altså, hvordan gjør du det med en kropp? Eller hvordan gjør du det på en tredemølle? Du løper ikke ambivalent.

00:43:14

Så sånn sett så er det blitt et veldig viktig språk, men også et fattig språk. Det er kanskje noe at det er mange blir stående fattig i dag at fast i dag at man bruker dette, og så blir en rekke normer som blir definert, og da er det et annet trekk ved modernitet, nemlig at vi sier til folk at grøseth.

00:43:34

Vi pålegger subjektet på en måte å bli nesten hva det vil, altså det er opp til deg. Du kan bli det du vil samtidig.

00:43:41

Hvis du går inn i et supermarked i dag, så vet de som står bak at det er ingenting som er plassert tilfeldig, altså alt er regissert for å styre oss samtidig som man sier.

00:43:54

At, du kan bli hva du vil.

00:43:55

Altså vi har en massiv kommersiell kultur som driver og designer oss fra utsiden gjennomtenkte kommersielle strategier som gjør oss på en måte til konsumenter samtidig som sender dobbeltbudskap.

00:44:08

Man skal bli hva du vil, så jeg tror det står fått en del sånne dilemmaer, men en av illusjonene er vel nettopp da at man kan forme seg selv, for eksempel ved å forme et utseende.

00:44:16

Eller forme en.

00:44:16

Kropp altså en av grunnene til at det tenker.

00:44:20

Jeg spør det er at bare.

00:44:21

Skrev, det ene kapittelet dreier seg.

00:44:23

Om plastisk kirurgi og utvikling av plastisk kirurgi.

00:44:27

Og det som jeg synes var ganske interessant når jeg liksom prøvde å fordype meg i det feltet. Det var jo at alt sesong tyvetallet tredvetallet kanskje enda litt tidligere så.

00:44:37

Var jo noe av.

00:44:38

Målsettingen for mange av de som søkte plastiske kirurgiske inngrep.

00:44:42

Det var å bli vanlige, altså prøve å bli gjennomsnittlige, altså. Jeg leste samtidig eller litt tidligere, da en en bok som hadde et veldig fint uttrykk som et hiding in the light, altså det å være usynlig i lyset i mengden og veldig mange som da søkte plastiske operasjoner. Det var jo særlig.

00:44:59

Altså nesen var jo veldig populært og er jo.

00:45:01

Fortsatt en, tror jeg en.

00:45:03

En minner innenfor mange kulturer, men hvertfall det å endre utseende sånn at man ikke ble lagt merke til i det offentlige rom.

00:45:10

Det var, og det var en pragmatisk bakgrunn for det også. Det var rett og slett muligheten til å kunne få en jobb, og ikke sant, og det som også slo meg som det er mer dramatisk uttrykket for det.

00:45:19

Var det som skjedde.

00:45:20

Etter første verdenskrig, hvor altså særlig unge.

00:45:24

Menn fikk ødelagt sitt utseende.

00:45:25

Ikke sant? Altså det som stakk mange levde sine liv i skyttergraver og det som stakk opp over skyttergravene. Det var hodet, og da hodet ble ofte veldig forferdelig.

00:45:34

Ødelagt så det man etter første verdenskrig utviklet. Det var jo altså blant annet en protese kunst som var ganske avansert.

00:45:42

Ikke fordi at man kunne erstatte et ødelagt hode, men man kunne etablere forestillingen om, at det var et hode, og det rett og slett å bli vanlig.

00:45:51

Bli normal, kunne være akseptabel som kollega, som altså som arbeidskamerat og så videre. Det var liksom en sånn, en sånn en viktig drivkraft, men i dag så er liksom på følelser hvis man har gått et hakk videre, hvor hvis man kan hvis jeg skal liksom si knytte dette her til hele sank etter det å gå uten, og så vil jeg kanskje si at ok så var det.

00:46:11

Den tidligere plastisk kirurgi. Den var det kanskje sånn at innslag av gaten stengt ting og bli gjennomsnittlig ikke blir synlig på noen.

00:46:19

Altså mens må du synlig men se Dagen det er liksom litt.

00:46:22

Sånn kanskje? Nei.

00:46:24

Det var ikke et element jeg tidligere, men nå er det mer som gutten, ikke sant?

00:46:26

Det å stikke seg ut i en.

00:46:27

Positiv retning blir veldig pen.

00:46:30

Av en sånn idealisert som?

00:46:31

Vil gi den meningen å tenke sånn, eller?

00:46:34

Ja altså de mening. Særlig hvis jeg får lov til å liksom dra det også litt over i psykologi, fordi at det er plastisk kirurgi oppstår mye for å.

00:46:45

Sier det til ansikter, men på et eller annet tidspunkt, og holdt på å si i et eller annet type marked psykologisk, men også økonomisk marked. Så begynner vi til å bruke det til mer enn det klassis.

00:46:58

Psykoterapi på 30 tallet i usa ble anvendt for å gjøre folk mindre lei seg, og som man skulle få det bedre og bli friskere, så er det eksempelvis en interessant skikkelse som heter maslow, som stort sett alle har hørt om. Men han laget en pyramide maslows behovspyramide nederst der mat og klær.

00:47:21

Og studenter på Høgskolen i Oslo i dag vil også si trådløst.

00:47:25

Internett det er.

00:47:26

Liksom du basale behovene man må ha dekket og så på toppen.

00:47:30

Så driver vi selvrealisering der pyramiden han da var bare en liten del av det han skrev maslov og en av de som begynte å bli opptatt av at hvis psykoterapi kan brukes til å gjøre syke mennesker friske.

00:47:42

Hvorfor kan vi ikke bruke psykoterapi til å gjøre friske mennesker lykkeligere enn de er? Altså man får plutselig nye indikasjonsområdet er for forskjellige teknologier, altså psykoterapi, gjerne teknologi også, og da får man holdt på å si et helt annet anvendelsesområde som handler om å perfektionere og optimalisere, og det har mye å si i vår kultur dag.

00:48:05

Det er jo å optimalisere det som er rimelig greit skal bli enda bedre. Og sånn sett så er det en parallellitet mellom kirurgi og psykologi, tenker jeg.

00:48:13

Og relevante fenomener, og hvis du ser litt.

00:48:16

Historisk på det.

00:48:17

Så tenker jeg at et klassisk amerikansk samfunn for 100 år siden ethvert samfunn balanserer hårfint mellom alene og sammen var passe alene og har passet sammen.

00:48:29

Og kanskje så mente en del amerikanere at det var for mye sammen. Altså samfunnet var for konformt, og den ble det viktig å frigjøre mennesket og holdt på å løfte frem individet.

00:48:38

I dag er det jo litt fristende å si at det er litt vel mye alene og litt lite sammen.

00:48:42

Men altså, vi balanserer nettopp i dette og.

00:48:46

Paradokset blir da at vi er så opptatt av alene, altså vi er så opptatt av det unike i dag.

00:48:51

Det har blitt ordinært å skulle være ekstraordinær, og dermed så fanges vi at vi ser noe sånn normer for hvordan unge mennesker skal klare å være spesielle og klart at da går man seg fort til og det er noe av det vi strever med i dag. Vi ser en ganske konform. Kultur er ganske trangt normality.

00:49:08

Ekspress folk ligner på fallende på hverandre når du ser den på avstand. Det er vanskelig å skille ut egen datter fra andres. Unnskyld, hanna.

00:49:18

Det er interessant å se hvor like folk blir, samtidig som de lever med en norm om å være selvrealiserende på en litt spesiell måte.

00:49:27

Dette blir jo klart mange som blir det de kaller i dag sliten av.

00:49:33

Jeg har lyst.

00:49:33

Til å liksom holde littegrann tid på det for å kanskje dårlig på et.

00:49:38

Annet tema og.

00:49:39

Det er ikke sant i forhold til dette her å se vanlig ut, ikke sant?

00:49:42

Det hadde jo en enorm gjennomslagskraft i det amerikanske samfunnet, særlig på tyvetallet tredvetallet. Og ikke sant altså ja, det er mange store og de som har lyst til å vite mellom det de kan lese den boken.

00:49:54

Det finnes sikkert på biblioteket her, men det som jeg synes er ganske interessant. Det var denne sammenhengen som veldig mange hadde eller trodde på, og som er en veldig grunnleggende del av vår.

00:50:05

Altså hvor forståelse knyttet til altså ulike kulturelle uttrykk gjennom religion og så videre, nemlig sammenhengen mellom en persons ytre og en persons indre moralske kvaliteter.

00:50:18

Ikke sant man? Hvis man ser ok ut, så er man også et ok menneske, ikke sant? Dette her har til og med noe er et veldig vanskelig ord, men det har et eget ord og det man finner det veldig mange.

00:50:28

Jo lenger det har blitt brukt gjennom hele vår, i alle fall vår vestlige kultur i skuespill av alt fra ja, jeg vil ikke si alt fra, men blant annet hos shakespeare, men det som jeg synes er veldig interessant. Det er at troen på denne sammenhengen var i på tyvetallet IUSA så sterk at man faktisk begynte med plastiske operasjoner for innsatte i fengsler for at man hadde da den oppfatningen eller troen på at vi vil endre en persons utseende.

00:50:58

Så kunne man også endre denne personens moralske kvaliteter, og dette her var altså det kom en bok, og det kom sikkert flere bøker, men dette her var såpass.

00:51:09

Populært da at nok times for eksempel skrev en artikkel hvor de sa at liksom jo riktignok hadde kommet noen nye medisiner og så videre, men de er neppe så effektive som det og endre personers utseende gjennom plastiske kirurgiske inngrep, og det synes jeg er.

00:51:25

Og det er klart, at da er det jo ikke liksom. Da var det ikke et plastisk kirurgisk inngrep for å bli super pen, men det var et plastisk kirurgisk inngrep.

00:51:32

Det er liksom å se vanlig ut altså, for det er klart altså ser du. Har du masse blomkål eller ikke masse død ikke mer enn 2 blomkålrør, men ikke sant og en og en sånn sammenheng så er det såden får det med seg etter å ha levet et litt sånn aktivt liv, så er det klart at altså folk legger mektige, og derfor synes jeg liksom at det som er interessant kanskje i dag er denne forskyvningen av bruken av plastisk kirurgi i plastikkirurgien, men ikke har lyst til å kommentere det eller hva jeg skal prøve å ta med at vi kan så kan.

00:52:04

Jeg se på klokken at vi kan ta et lite tema til slutt.

00:52:06

Ja da men.

00:52:08

Jeg kan gå på littegrann så.

00:52:09

Det er ikke noe farlig.

00:52:11

Men jeg synes det er det er veldig relevant å snakke om dette med.

00:52:17

Holdt på å si hvordan det ytre snakker om det indre. Ja, det tror jeg altså. Altså når jeg da litt sånn tabloid.

00:52:24

Jeg klarte meg som entusiastisk pessimist. Så er det nettopp noe med at det gjøres jo veldig stor grad i dag. Det finnes en fransk filosof som heter herrestue som i fjor eller 2 år siden kom med en.

00:52:36

Som heter coming of the body altså kroppen kommer og hans poeng er at i forrige århundre så skjer det dramatiske ting med kroppen for eksempel.

00:52:47

Endelig virker moderne medisin, altså moderne medisin har plaget folk.

00:52:52

I, 3000.

00:52:52

År syke mennesker blir årelatt, så det blir enda sykere enn begynner å virke, blant annet med konsekvensene om en betydelig forhøyet levealder.

00:53:03

Vi ser nye teknologier, fertelisering teknologier for kan få barn uten å ha sex og så videre og så videre.

00:53:11

Han sier at det er en helt ny kropp. Det er mindre blod og stål, sier han. Altså du trenger ikke å jobbe så mye fordi vi har teknologier, så vi har fått en helt ny kropp i 21.

00:53:20

Århundre, sier han. Men det fulgte ikke med noen bruksanvisning, skrur han. Hva skal vi bruke den til? Og han sier at først og fremst i dag så bruker vi den til å presentere den og vise den frem for andre.

00:53:33

For sosial anerkjennelse.

00:53:35

Det har blitt noe av det viktigste rundt det her, og det er klart at for eksempel så kan noen ha en kollektiv ide om at å ha en sånn som kropp. Da signaliserer du selvkontroll, for eksempel du kontrollerer disse. Du sier altså disiplin du var selv inne på både mass indeks. Mange vil tenke at hvis du ikke har en sånn kropp da, kommuniserer du at du ikke har viljestyrke og så videre. Sånn at dette sitter ganske dypt fanget i oss. Det andre poenget lars er at man snakker om USA så.

00:54:04

Og sånn, men jeg tror bare vi kan være vår egen norske hoppsti verden og være tettere på oss selv uten å holdt på å bli påtrengende.

00:54:16

Selvbiografisk, så kommer jeg fra Østerdalen en eller annen gang, så slapp jeg.

00:54:20

Ut derfra og jeg er jo vokst opp med norm at noe av det viktigste i den kulturen og den klassebakgrunnen.

00:54:27

Det var jo å være vanlig, altså. De sa du eksplisitt hver vanlig, så hadde de, og de hadde jo et skjellsord hvis vi prøvde å være uvanlig da egoist, så hadde.

00:54:39

Jeg husker en gang min far sa til deg ikke skap deg gutt sånn, og hvis du på død og liv skal.

00:54:45

Gjøre det for å flytte til Oslo?

00:54:49

Og det er klart at det har skjedd på en generasjon at vi har på en måte snudd fra å være vanlig til at folk sier at det å være vanlig er å være ingen, så jeg trenger å ha ytre tegn på at jeg er unik og annerledes, så det skjer jo fort. Altså det er ikke entydig, men det skjer ganske fort i vår egen kultur og.

00:55:06

Så vi trenger ikke å gå til 20 tallet i USA for å liksom se dette, så dels enig i det kroppslige er blitt et veldig signifikant språk for indre, og vi bruker kropp mer enn noen gang til å snakke om det indre tror jeg eller det sosiale og at dette skjer også hastig i våre egne kulturer.

00:55:26

Altså jeg føler.

00:55:27

At, jeg er liksom litt sånn på på din banehalvdel i hele boken. Egentlig altså fordi at det er jo.

00:55:34

Ja det er det er ikke kroppen det gjelder, men det er liksom et tema. Jeg kunne godt tenke meg at vi tok opp littegrann til slutt, fordi at altså.

00:55:41

Sånn går da rett?

00:55:41

Og slett på det som gjør at jeg har fall.

00:55:45

Og så vidt jeg forstår det er også selv om du da har sier at ting at komplekse og det føler jeg deg fullt ut i.

00:55:50

Men det at jeg mener at normalitet er under presta. Det er ikke sant. Det var snakk om noe er langt på vei. Selvfølgelig er det mye tristesse og sånt noe i det, men det er jo ikke.

00:56:02

Det er verre ting da for å si det sånn og ikke sant. Normaliteten tenkningen har for meg gitt de mest dramatiske utslagene innenfor det som skjedde gjennom da, altså veldig mye basert i gårdens forståelse av mennesker at mennesker kunne inndeles av klassifiseres etter verdi, så fikk da det dramatiske uttrykket gjennom 2030 og førtitallet, hvor altså millioner av mennesker ble drept på grunn av at de var i blusset på.

00:56:31

Som ikke normale, særlig vanlige, men og det veldig mange bedre. Etterhvert var jo også at det som skjedde i Tyskland, det skjedde jo først og fremst forhold til funksjonshemmede ganske tydelig.

00:56:47

Og i og med at jeg har jobbet nå jobbet mer medisinere, så er det først og fremst vært genetikere. Så er jeg veldig opptatt.

00:56:54

Genetikk og prøve å følge littegrann med det i den grad den sosiologen følge med på genetikk. Sånn at det har lyst til å liksom ta opp et lite tema til slutt. Det er det dere.

00:57:04

Selvfølgelig så er det ikke på vei inn i noe sånt noe som tidligere, men det er litt på vei inn i, synes jeg.

00:57:10

En sånn ide om at folk kan sorteres etter en form for genetisk verdi, og det som for meg er veldig befriende.

00:57:19

Jeg begynte å nærme meg det feltet litt mer aktivt. Det var at jeg leste en bok av en engelsk professor i genetikk som heter.

00:57:28

Valg, som er professor på oxford og som skrev en bok som heter newton så som tanter og poenget hans er jo at vi er alle mutanter, ikke sant? Altså selv om altså vi er mutanter i den forstand at du.

00:57:38

Har 99,8 90,9% av grunnlasten felles, og så er det en del ganske mange. Ja ja, relativt sett er det før, men det er liksom.

00:57:48

Allikevel mutasjoner som hver og en av oss bærer med oss som er unike for.

00:57:53

Oss og som.

00:57:53

Gjør at vi er alle forskjellige, og det.

00:57:55

Er alle mutanter.

00:57:57

Og derfor så er jeg veldig sånn.

00:57:59

Ja, jeg merker at jeg er rangerer veldig kraftig når jeg ser tv programmer, leser, aviser og får inntrykket av at det er liksom noen er på sett og vis genetiske.

00:58:12

Skal visst bruke ordet avvikere, og noe er på en måte genetisk normalt. Altså. Jeg er helt enig i at noen av de sykdommene som gjennom en del av de mutasjonene koder før de slår ut på noen mennesker på andre, så ligger de der.

00:58:25

Men det er alle som sitter her kan være trygge på at dere har være minst 4, 5 potensielt alvorlige genetiske sykdommer som gitt at dere får barn med den rette.

00:58:38

Kan slå ut, ikke sant? Så poenget er at det finnes egentlig ingen sånn garanti, og det finnes egentlig ikke noe sånn genetisk normalitet.

00:58:45

Til tross for at jeg opplever, og kanskje er jeg da litt sånn paranoid da siden jeg bruker det uttrykket se på akkurat dette her, men det er liksom jeg synes jeg merker til i tiden, ikke minst i forhold til den debatten og diskusjonen som ble dras opp rundt automativ og bare som en sånn siste punkt er jo da i det jeg nå sier det er at da man kanskje skal være klar.

00:59:07

Over det er at.

00:59:08

Hvert 20.

00:59:11

Gudsforhold i den flamske delen av Belgia er et automatisk idrettsfond og veldig mange av disse her er som blir altså som da dør gjennom å si.

00:59:22

Det er mennesker med såkalte arvelige sykdommer, sånn at det er noen sånne skal vi si. Jeg sier ikke at det er sånn revel og gennick sånn som det er en form for eugenisk tenkning som er litt sånn tilbake og hvor genetisk verdi på en måte blir en sånn standard som menneskelig.

00:59:41

Menneskers verdi måles i forhold til.

00:59:43

Og som sagt, jeg er ikke lege. Jeg leser meg til en del sånne ting, men fra ditt ståsted er dette også en side ved normalitet. Strekningen som du.

00:59:53

Det er litt tenke litt.

00:59:54

På eller ja ja altså vi kunne jo lage et stort eutanasi seminar og jeg tror du og jeg ville ende opp omtrent på samme ståsted altså som lege.

01:00:03

Så har jeg på en måte blitt utdannet for å redde liv, men ikke for å gå inn i den debatten, men holdt på å si bare reflektere litt litt i lignende baner. Så ja, man hadde en eugenikk, altså en rasehygiene holdt på å si med forskjellige utslag.

01:00:22

Altså sentrale skikkelser i Norsk Arbeiderparti var jo sentrale i det i sin tid karl evang, som liksom er en av våre store sosialister og holdt på å si bygger av velferdsstaten, hadde jo rasehygieniske standpunkter på 30 tallet, så det var å si langt inn i vår normalitet å være opptatt av å gjøre normaliteten enda mer etnisk.

01:00:43

Det er veldig viktig debatt, men det er vel fristende å tenke at tom sier kommer den tilbake, så kommer den på en helt annen måte.

01:00:50

Altså da kommer det litt utenfra i oppside i form av politiske beslutninger. Jeg veileder ungdomspsykiatriske avdelinger Karasjok, som er altså en samisk ungdomspsykiatrisk avdeling for Norge, Sverige og Finland.

01:01:04

Så å si hvis du er ulykkelig finne og 16 år, så kan du ende opp der, og det er.

01:01:10

Klart at vi jobber jo der.

01:01:12

En sekundære traumer av fornorskingsprosessen av samer på 50 60 tallet, altså fordi foreldrene deres var offer for det. Så vi sitter jo med på noen relativt sånn opp til deg.

01:01:24

Dilemmaer om den type politikk. Jeg tror at holdt på å si vår modernitet eller scene modernitet er såpass liksom en viss grad laget, at mye av dette vil ikke samle komme utenfra.

01:01:36

Det kommer innenfra som sykolog gi altså. Det kommer som at man er selv opptatt av at man ikke strekker til at man ikke passer, altså ikke noe motsetning.

01:01:47

Men altså vår kultur er jo veldig sånn psykologisk motivert, og det er jo det som er interessant som jeg sier er at foreldrene betaler altså.

01:01:56

Vi er en viss grad som normaliserer vi ganske dramatiske tiltak at du får betalt for å endre på det, og du får betalt for å endre på det.

01:02:06

Det er en kjempeinteressant diskurs uten holdt på å si mene noe eksplisitt om det rundt sofie elise, som sier at altså noen av spiseforstyrret.

01:02:15

Hun sier egentlig at de har det bedre, for det er så synlig at de har det dårlig.

01:02:19

Mens jeg var henfalt.

01:02:20

Til å måtte operere meg fordi det.

01:02:22

Var min patologi.

01:02:23

Altså, det er noen interessante samtaler som handler om at de selv føler at de har motor for det, mens kanskje dette er mye rigget opp på et utvendig plan, og ved at det moderne mennesket er vel kanskje mer enn noensinne.

01:02:35

Et kommersielt fenomen, altså at kropp utseende er varer og varer antar karakterer å være psykologi så automatisk debatten tror jeg er kjemperelevant.

01:02:46

Men jeg tror liksom det er psykologiske normative som tvinger folk til å føle at det er riktig og gjerne måter å være på.

01:02:53

Og at det også for kroppslig uttrykk. Det er kanskje noe av en stor utfordring i dag, og så for å gjenta meg selv, så ser vi heller globaliseringen.

01:03:00

Jeg kan drive litt Teksteklame. Det er en utrolig spennende skikkelse i vestlig feministisk kultur som heter sushi allbäck, New York Times, som skrev henne som den mest kjente psykologen med terapeutisk divan i England.

01:03:16

Etter Sigmund freud kalte denne. Hun skrev en bok for 40 år siden som het fattes av felles disu. Hun er psykoanalytiker.

01:03:26

Sladderer den forteller at hun var terapeuten til lady diana da hun gikk i behandling for sin bulemi. Hun har skrevet og skrevet i 40 år om hoppsi.

01:03:35

Hva skjer med kroppene våre? Hun har intervjuet i Aftenposten i helga eller rett over helgen, og noe av det hun snakker om er globalisering av dette vesle normative var nettopp at folk selv underkaster seg kirurgi fordi de er misfornøyd med koreansk anker har et vestlig ansikt, altså den type fenomener at du også er drevet av.

01:03:56

Mor far og deg selv, og ikke bare at det er dyttet på deg at du skal prøve å ligne på noe som er ganske trangt.

01:04:03

Ja ja altså du du sa du mer presist enn det jeg greide å få frem akkurat den ligger, men som bare som en sånn avsluttende kommentar på punktet da, så er det jo altså når en del man leser littegrann og

jeg skal ikke forfølge en autentisk debatten utover å peke på det punktet at når en del yngre mennesker velger dette her.

01:04:20

For eksempel er det en kjent sak fra California for rikslige siden. Så er det rett og slett i forhold til denne forestillingen om at jeg vil ikke kunne leve et normalt liv.

01:04:28

Jeg vil ikke kunne ha.

01:04:29

Det livet som er normen for mennesker, og da er det jo noe med at ikke sant denne normen er så snevret inn at, ikke sant?

01:04:37

Så kan vi si at det er liksom en sånn form for eugenikk som kommer.

01:04:40

Inn bakdøra altså, ikke sant?

01:04:42

Men jeg tror at derfor også spare min stemme littegrann, hvis jeg har du noe du gjerne vil si, eller skal vi åpne for noen spørsmål om hvis noen har noe å spørre om?

01:04:54

Nei, jeg tror jeg har sagt det. Jeg vil si at dette er uhyre spennende, men vi må liksom også svelge kompleksiteten i det, altså at vi har også verdens best transparente samfunn hvor det er færre stigmaen mange, mange andre samfunn.

01:05:09

Altså, det er en helt annen åpenhet å kunne fortelle om det andre, men det er ikke entydig. Det er et flertydig fenomen, og av og til så er flertydigheten av ting kolliderer altså. Det er både åpnere og mer lukket samtidig, og det er noe.

01:05:22

Av det som vi må?

01:05:23

Tørre å gripe jo ett poeng til nettopp dette med at vi bruker kropper til mentale fenomen.

01:05:31

Det er klart at en ting er litt sånn psykologiske fenomener, men jeg tror kanskje at mye av dilemmaet må svelge kompleksiteten.

01:05:39

Det er tyr vi også til kroppslige fenomener ikke bare utseendemessig, men medisinske fenomener. Og jeg rekker sikkert nå og nesten fornærme noen her.

01:05:48

Men det er ikke intensjonen.

01:05:51

Men altså for cirka ett til 2 år siden.

01:05:53

Så var det jo.

01:05:54

En stor diskurs i den vestlige kulturen som het glutenintoleranse.

01:05:59

Mm den har gått over, så slapp av det var i fjor.

01:06:06

Men hva er det det kan handle om?

01:06:08

Fra et psykiatrisk standpunkt da med risiko for å fornærme noen, altså 1% av kvinnelige befolkning, har søliaki de tåler ikke gluten en periode i Norge for cirka 2 år siden, så trodde 20% av norske jenter at de ikke gjorde det. Ikke med skylake, men noe som lignet. Og det er ikke en medisinsk diagnose som medisinerer lager. Det er et internettfenomen, men som blir fanget opp i ekstrem grad. En amerikansk kultur altså du har brutt.

01:06:33

Industri som er massiv.

01:06:36

Det er glutenfri hundemat. Det står plakater i butikkene, glutenfri appelsiner som om de noen gang har hatt litt mer i seg, og det er glutenfri tannpasta.

01:06:45

Det er glutenfri hører?

01:06:46

Sammen på en massiv kultur som holdt på å si er.

01:06:49

På vei ned nå.

01:06:51

Men på en måte kunne da psykiateren si at kanskje er det en eksistensiell angst?

01:06:56

Som ikke orker å håndtere som angst, og at vi ikke orker å håndtere ting som.

01:07:01

Fenomener som ikke har en forklaring, og så finner vi en.

01:07:04

Forklaring og så var det i fjor gluten mon tro hva det er neste år, men vi jakter opp å si i det konkrete kroppslige istedenfor våge å være i dette, liksom diffuse menneskelige.

01:07:19

Og det er også noe med oppsikt kroppsliggjøring, og det blir på utseende eller om det blir på tarmfunksjon eller om det blir på å ha døde syndromet. Vi ser at vi må nok slåss for å det refleksive rommet.

01:07:31

Vi må slåss for tvil usikkerhet, og at det er helt normalt å være usikker, så vi ikke klamrer oss.

01:07:39

Til somatisering, som er et annet uttrykk også.

01:07:44

Ja, men da skal vi si at vi runder opp. Så ser 1000 hjertelig. Takk for at du tok deg tid da så finn og så hvis noen her har noen her, noen av dere har lyst til å spørre om noe eller har noe dere har på hjertet, så vær så god.

01:08:03

Så du kanskje?

01:08:06

Ja det Svein masse greier, psykolog, professor på psykologisk institutt og underviser psykologistudenter, blant annet bruk av diagnoser. E litt ambivalent for å si det sånn.

01:08:18

Men et spørsmål er jo, hva er det som opprettholder den diagnostiske kultur og hva er diagnoser? Hva slags forestillinger vi har om det før?

01:08:28

Med psykologistudenter og medisinerstudenter bruker diagnose, så bruker vi det ut transacts forståelse av at det er et objektivt mål på samme måte som en meter er en meter, så er liksom en score på hscI skalaen i når det gjelder depresjon eller angst, er det liksom et objektivt mål, og den forestillingen er ikke bare psykologer, og psykiatere er også sosiologer som anvender HCL skalaen i sine spørreskjemaer. For eksempel så det er en holdning til dette fenomenet som om vi fanget objektivt mål, og da da er det også et spørsmål i forhold til dette.

01:09:01

Er det mer depresjon, for eksempel i ungdomsforvaltningen?

01:09:05

I dag enn det var?

01:09:06

For 30 år siden da vi malte det med den samme skalaen, altså spørsmålet er på en måte, måler vi det samme fenomenet i dag som vi over for 30 år siden, eller hvor lenge siden til måtte være med når vi bruker denne skalaen eller de skalaene vi bruker?

01:09:26

Og så. Og så er det også et annet spørsmål, hva er det som opprettholder den delen, også kultur når man jobber på en bup eller en dps, så skal man sette diagnose veldig raskt og skal bruke disse sexy aksjene, ikke sant?

01:09:39

Og og da er det sånn at man ber, eller hvis man ikke gjør det, så blir det den som ser ut som et avvik.

01:09:46

Altså, det er et avvik som man må raskt skjule seg og og bringe til opphør liksom ved å sette en diagnose så det.

01:09:55

Det er et ganske stort press der ute i retning av å skulle sette en riktig diagnose veldig raskt på de barna eller voksne man jobber med.

01:10:07

Ja, jeg har et par.

01:10:08

Kommentarer ja er det mer til meg?

01:10:11

Det blir mer som jeg kan tysk. Jeg kunne tenke meg når alle de spørsmålene er ferdig, men i utgangspunktet dessverre også ikke sier. Så kunne jeg tenke meg å fortelle en bitteliten avsluttende historie som er litt nei, men jeg.

01:10:20

Det er litt seminar. Lars.

01:10:25

Så vær så god. Nei det altså dette er kjempeinteressant selvfølgelig. Og igjen, jeg kommer til å plage dere med ordet.

01:10:31

Komplekst, men det er jo mange aspekter ved det, og jeg er litt sånn som Lars at jeg liker å begynne med et gynekologien. Og så hva betyr et ord diagnose diagnoses gjennom erkjennelse?

01:10:44

Betyr det gresk? Hvorfor driver man med det? Jo før man skal gjøre noe etterpå som heter prognose. Man skal mene noen prognose altså.

01:10:54

Det er ikke noe vits å drive med diagnostikk hvis det hvis den ikke skal brukes til erkjennelse.

01:10:58

Er god.

01:10:59

Det skal være nyttig, så i min privatpraksis for eksempel hvor jeg er litt sånn skjermet fra en del andre som skal overvåke med den tiden, så setter jeg stort sett nesten aldri diagnoser. Altså jeg bruker diagnosen psykiatrisk undersøkelse.

01:11:14

Selv om pasienter har gått hos.

01:11:15

Meg i 3 år fordi at det.

01:11:18

En, som mener at det er liksom det er prosessen som er viktig og ikke diagnostikken.

01:11:22

Og selvfølgelig også vet jeg, at når vi legger alle journaler ut elektronisk, så tar det liksom et kvarter for noen russere hacker alle med sine journaler i.

01:11:30

Norge, så det holdt på å si.

01:11:32

Det er også et pasientvern man må begynne å tenke på etter hvert som er en helt annen debatt. Men det er klart at vi.

01:11:39

Har en del.

01:11:41

Systemer som heter politikere og byråkrater som forveksler kvalitet med rapportering, og dermed så blir dine og rapportere om diagnostikk og hvem som er der.

01:11:53

Av og til, så er det diagnostikk som løsrives fra oppsi prognose og hva du gjør, så den går litt holdt på å si.

01:12:01

På egen hånd.

01:12:03

Dels, så vil det være som jeg sier, så blir den helt standardisering. Apropos det vi har debatter om pakkeforløp og sånne ting, og dermed så blir liksom diagnosen skal peke på hvor mye det utløser av penger.

01:12:16

Vi har noen byråkratiske fenomener. Dette er mye tydeligere i Danmark, hvor diagnosen utløser. Jeg var i Danmark i forrige uke.

01:12:22

Når jeg veileder fast her. Jeg stusser alltid at det er så mange schizofrene da.

01:12:28

Fordi de sier også er det schni, sier de. Og så viser det seg altså for å utløse en del hjelpetiltaket.

01:12:33

Spesialisthelsetjenesten i Danmark så bør du ha en schizofrenidiagnose, for da får du helt andre.

01:12:37

Tiltak hvis du.

01:12:37

Ikke har det.

01:12:38

Ergo så skurrer de på, sier det.

01:12:40

Solin sier 9 av 10 varer. Schizofrene er ikke schizofrene, men vi må si at de er det, og dermed så får du en del.

01:12:47

Absurditeter og så videre.

01:12:52

Adhd diagnosen utløser penger for spesialtiltak i skolesystemet og så videre. Så driver foreldre, driver, lærer, driver, diagnoser frem. Vi har en kollega som er barnepsykiater i en landsdel i Norge og sier at mange av de de har mosene jeg setter i setter jeg ikke selv det jeg bare jeg har så mye å gjøre at jeg bare aksepterer at mor og far og lærere har satt den, så dette er litt sånn egen debatt i dette. Her måler vi det samme når vi sier at ungdom er mer deprimert i dag en.

01:13:20

For ja nei, tenker jeg fordi at hvis du bare ser på og depresjon score for 30 år siden i dag.

01:13:28

Så må du begynne å korrigere for eksempel, hva er rapporteringskultur? Hva er viljen til å være åpen og stå frem?

01:13:35

Hva er stigma? Hva er lavere toleranse for å lide veldig ufint ord er sutre kultur, altså liksom hvilken grad og så videre.

01:13:46

Men selv når man begynner å forsøke å korrigere for dette, så mener nok mange seriøse forskere at det tross alt er mer. Men vi må være veldig skeptiske og bare si sånn som Dagbladet sier stadig økende.

01:13:59

Det er ikke grunn.

01:14:00

Takk for det er et grunnlag for å si at det er nok en moderat økning i hele vestlige verden kom en stor undersøkelse fra usa for et par uker siden, hvor de mener at depressive trekk øker noe hos jenter gutter ikke noe særlig de siste 10 20 år.

01:14:14

Men du ser ensomhetstematikken og skutter, men vi må hele tiden korrigere for å si hva er toleranse. Aksepten var for ubehag rundt dette her så demonic, det er jo hvert fall ikke noe absolutt. Det er jo helt tydelig det som 5 ligger der.

01:14:30

Ser du har skrevet om det som 4 skiftet 2013 kriterier endres så personer som ikke var anorektiske 2013 er det i 2000.

01:14:40

14 fordi at kriteriene utvides og en rekke sånne fenomener sa at dette er jo hvert fall ikke absolutte fenomener. Dette er jo fenomener som reforhandles hele tiden.

01:14:51

For hvis ingen av det ser ut som noen andre har luktet på den, så da kan jeg bare slutte med en bitte liten historie som er fra den boken, og da er noe med at det å kontekstualisere diagnose eller kontekstualisere fenomen da og da.

01:15:07

På i attenfemtini, så var det en amerikansk psykiater som skrev en artikkel i altså den gangen et ganske dette her er ikke ment å være hakket eller på psykiatere altså.

01:15:21

Men ja, men det er, men det er en. Det er en ganske sånn artig ting, ikke sant? Og han skrev en artikkel som var sånn da ble publisert da i et den gangen bedre nummer tidsskrift, og da oppfant han en diagnose, eller han kalte.

01:15:21

Gjerne tar fyr.

01:15:36

Men en adferd blant afrikanske slaver for drapet romani og noen av dere kjenner han.

01:15:43

Men, men jeg regner ikke med at mange gjør det, men altså droppet omani. Det er diagnosen slavers tendens og ønske om å rømme fra sine eiere, så det eneste eneste symptomet på diagnosen.

01:15:58

Det var da selvfølgelig, at de rømte og men i forkant av at droppe dominion slo ut i full blomst, så kunne det være litt muggene og liksom var litt sånn der. Ja hva hva?

01:16:08

Range, men ikke sant? Poenget med å fortelle hvordan historien som kan virke flåsete, men som den gangen ikke ville sett på som for flåsete deltatt.

01:16:15

Det er dessverre et ord, rett og slett å peke på hvor viktig kontekst er også for å forstå hvordan vi som mennesker forholder oss til de strukturene vi lever innenfor. Altså.

01:16:24

Ok jeg bare lurte jeg skal ta litt i.

01:16:27

Samme sleng du.

01:16:27

Skal ikke holdes her, men da for å hylle karin johannesson som dere må lese. Det er mange bøkene har kommet ut.

01:16:33

Hun døde som sagt nå for 2 3 uker siden og har skrevet veldig mye om medisinsk historie og dermed om diagnostikk. Og hun har skrevet en vakker liten bok som dere kan lese på senga.

01:16:43

Og nostalgis historie og nostalgi ble til en medisinsk diagnose som type, syttenhundretallet og den rammet spesielt sveitsiske gutter som lover fronten i Europa.

01:17:01

Og det var en dødelig tilstand for døde av nostalgi. Det var en alvorlig psykiatrisk lidelse. Hennes hypotese er at disse guttene.

01:17:09

De er vokst.

01:17:09

Opp med mor ku og melk i trange.

01:17:12

Daler i alt.

01:17:13

Ja, og så blir de sendt ut på krigsskueplass.

01:17:17

Du er i de flate Europa posletta og og de talte ikke dette åpne landskapet, selvfølgelig. Altså hvis du ble diagnostisert som nostalgiker, så ble det også sendt hjem, så det var en funksjonell diagnose.

01:17:30

Så kom en moderniteten industrisamfunnet, folk drar til Amerika. Da blir plutselig dette til en suspekt holdning, så i de klassiske diagnostiske verkene så tar man bort diagnosen.

01:17:43

Det er ikke en diagnose som er dødelig lenger, men det er en ikke moderne holdning. Du er et bakstreversk menneske. Det fine med det er at du slutter å dø av det.

01:17:55

Du kan ikke dø av en tilstand som ikke finnes nei, så skriver karin Johansson at. Men så kommer den tredje fase som er vår nemlig at det er ikke en suspekt holdning å være noe så nostalgiker, men i et samfunn som er så preget av endring som vart, så er det en hensiktsmessig holdning å være nostalgic.

01:18:14

For di da kan man prøve å knytte seg til sin egen historie i et samfunn hvor identitet forhandles hele tiden og er fragmentert, så kan du si knytte seg til en egen historie. Men så sier hun da, nå skal jeg snart slutte nostalgi betyr smerte knyttet til hjemmet.

01:18:30

Men det er jo ikke jevn.

01:18:30

Folk vil alt.

01:18:33

Mennesket som kommer fra Østerdalen får plutselig lyst på bunad, men det kan godt være fra Gudbrandsdalen.

01:18:40

For man skal ikke hjem, man skal tilbake.

01:18:42

Så det er for.

01:18:44

Det handler om det er lengsel tilbake til en identitet, mens det er ikke det at du skal hjem igjen, så dette er jo også et kjempefascinerende uttrykk for kontekst.

01:18:55

Altså, hva er patologisk en kultur? Hva er hensiktsmessig en kultur og hva er uhensiktsmessig? En tredje kultur? Så sånn sett, så må vi se på hvordan den type diagnostisering kommuniserer med samtid ja.

01:19:07

Veldig bra sluttar hvis da ingen andre siste sjanse ønsker å si.

01:19:12

Noe, det er det ikke, og da sier jeg 1000 takk for at du kom.